

MIES SEKSUAALISEN VÄKIVALLAN KOHTEENA

Laura Kailio

Heli Niemi

Opinnäytetyö
Lokakuu 2013
Hoitotyön koulutusohjelma
Hoitotyön suuntautumisvaihtoehto

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU
Tampere University of Applied Sciences

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
 Hoitotyön koulutusohjelma
 Hoitotyön suuntautumisvaihtoehto

LAURA KAILIO & HELI NIEMI:
 Mies seksuaalisen väkivallan kohteena

Opinnäytetyö 60 sivua, joista liitteitä 14 sivua
 Lokakuu 2013

Miesten kokemaa seksuaalista väkivaltaa on tutkittu vähän sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Vähäinen tutkimustieto ja ilmiöstä vaikeneminen näkyvät siten, että miesten kokemasta seksuaalisesta väkivallasta puhutaan vähän julkisesti. Yleiset käsitykset miesten kokemasta seksuaalisesta väkivallasta ovat myyttien värittämiä, mikä näkyy ihmisten suhtautumisessa ilmiöön. Tässä opinnäytetyössä oli tarkoituksena kuvata miehiin kohdistuvaa seksuaalista väkivaltaa ilmiönä. Opinnäytetyön tehtävänä oli selvittää, mitä on seksuaalinen väkivalta, mitä tiedetään miehiin kohdistuvasta seksuaalisesta väkivallasta ja siihen liittyvistä myyteistä sekä mitä tiedetään seksuaalista väkivaltaa kokeneiden miesten avun hakemisesta. Opinnäytetyön tavoitteena oli koota tietoa ja saada aikaan keskustelua miesten kohtaamasta seksuaalisesta väkivallasta. Opinnäytetyö toteutettiin kirjallisuuskatsauksena. Kirjallisuuskatsauksesta saadun tiedon avulla seksuaaliväkivaltatyön parissa työskentelevät voivat pyrkiä kehittämään erityisesti miehille suunnattuja palveluja. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä VÄLITÄ! Seksuaaliväkivaltatyön verkostohankkeen kanssa.

Seksuaalinen väkivalta voi olla seksuaalissävytteistä koskettelua, painostamista tai pakkotamista seksuaalisiin toimintoihin. Seksuaalista väkivaltaa ovat myös raiskaus ja seksuaalinen hyväksikäyttö. Ei ole tarkkaa tietoa siitä, kuinka paljon seksuaalista väkivaltaa kokeneita miehiä kaiken kaikkiaan on - tutkimusten arviot vaihtelevat 1,2–18 %:n välillä. Miesten kokemasta seksuaalisesta väkivallasta suurin osa on tapahtunut lapsuudessa, mutta on myös miehiä, jotka ovat kokeneet seksuaalista väkivaltaa ensimmäisen kerran vasta aikuisena. Mies joutuu lähes yhtä usein miehen kuin naisen tekemän seksuaalisen väkivallan kohteeksi. Seksuaalisen väkivallan kohteeksi voi joutua seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatta. Seksuaalisen väkivallan uskotaan virheellisesti olevan täysin seksuaalinen teko, vaikka tutkimusten mukaan tekijän motiivina on useimmiten toisen ihmisen alistaminen tai nöyryyttäminen. Seksuaalista väkivaltaa koskevat myytit saattavat vaikuttaa sekä uhrin että avuntarjoajien toimintaan. Uhrin kokema häpeä ja pelko voivat olla esteenä sekä avun hakemiselle että rikosilmoituksen tekemiselle.

Koska Suomessa ei ole juurikaan tehty miesten seksuaalista väkivaltaa koskevaa tutkimusta, olisi tärkeää saada aiheesta kattavaa tutkimustietoa ja hyödyntää asiantuntijoiden tietämystä aiheesta. Tutkimuksissa tulisi selvittää myös seksuaalista väkivaltaa kokeneiden miesten kokemuksia ja sitä, millaisia palveluita miehet kokevat tarvitsevansa ja miten niitä voisi kehittää.

Asiasanat: miehet, seksuaalinen väkivalta, raiskaus, avuntarve, stereotypiat

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Nursing and Health Care
Option of Nursing

LAURA KAILIO & HELI NIEMI
Men as victims of sexual assault

Bachelor's thesis 60 pages, appendices 14 pages
October 2013

Research on sexual violence against men is limited. Sexual violence against men is not a subject which people discuss in public and there are many myths concerning this phenomenon which reflects to people's attitudes towards it. The research method used in this thesis was literature review. The purpose of this study was to describe sexual violence against men as a phenomenon. The main research questions were: what is sexual violence, what is known about sexual violence against men, what is known about myths concerning sexual violence against men and what is known about sexually victimized men seeking help. The objectives of this thesis were to gather information and arouse discussion about this phenomenon. With this information about sexual violence against men, people who are working with this phenomenon can try to develop the services offered for men. The thesis was made in co-operation with VÄLITÄ! Seksuaaliväkivaltatyön verkostohanke –project.

Sexual violence can be sexually orientated touching, pressurizing or forcing into sexual activities. Also rape and sexual abuse are sexual violence. It is not known how many men have experienced sexual violence – the estimates vary from 1,2 % to 18 %. Most of the sexual violence against men has happened in childhood, but there are also men whose first experience of sexual violence has happened in adulthood. Sexual violence is committed against men regardless of one's sexual orientation. The results suggest that myths concerning sexual violence against men can affect the behavior of the victims and those who offer help. The victim's feelings of shame and fear can inhibit help-seeking and reporting to police.

Because there is not much research done about sexual violence against men in Finland, it would be necessary to obtain proper research about it. Especially the experiences of the sexually victimized men and their need for services should be looked into. Furthermore, it would be useful to research how services should be developed.

Key words: men, sexual violence, rape, need for help, stereotypes

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	TARKOITUS, TEHTÄVÄT JA TAVOITE	7
3	TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	8
	3.1 Seksuaalinen väkivalta.....	9
	3.2 Mieheys.....	10
	3.3 Avun hakeminen	11
4	MENETELMÄLLISET LÄHTÖKOHDAT	14
	4.1 Kirjallisuuskatsaus	14
	4.2 Kirjallisuushakujen toteutus	16
	4.3 Sisällönanalyysi	17
5	TULOKSET	18
	5.1. Seksuaalinen väkivalta.....	18
	5.2. Mies seksuaalisen väkivallan kohteena	20
	5.2.1 Tilanne- ja taustatekijät	20
	5.2.2 Seksuaalisen väkivallan seuraukset.....	22
	5.2.3 Vahingolliset toimintatavat seksuaalisen väkivallan seurauksena.....	24
	5.3. Myytit miesten kokemasta seksuaalisesta väkivallasta	25
	5.3.1 Mies seksuaalisen väkivallan kohteena, nainen tekijänä	26
	5.3.2 Myytit homoseksuaalisesta ja seksuaalisesta toimintakyvystä	27
	5.3.3 Myytit maskuliinisuuteen liittyen	28
	5.4. Avun hakeminen	28
	5.4.1 Palveluiden käyttö ja niiden tarve	30
	5.4.2 Rikosilmoituksen tekeminen.....	32
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	34
	6.1. Eettisyys.....	34
	6.2. Luotettavuus.....	35
	6.3. Yhteenveto ja pohdinta	37
	6.4. Jatkotutkimus- ja kehittämis ehdotukset.....	39
	LÄHTEET.....	41
	LIITTEET	47

1 JOHDANTO

Vuonna 2011 poliisin tietoon tulleiden rikosten kokonaismäärä oli 562 000 tapausta. Kahdeksan prosenttia kaikesta rikollisuudesta oli henkeen ja terveyteen kohdistuneita rikoksia ja seksuaalirikoksia. Tilastoista eivät näy ilmoittamatta jääneet rikokset, joten rikollisuustilastot eivät kuvaa täydellisesti Suomen sen hetkistä rikollisuustilannetta. (Rikollisuustilanne 2011, 4, 9.) Vuonna 2012 poliisin tietoon oli tullut 3576 seksuaalirikosta, joista 1590 oli lapsiin kohdistunutta seksuaalista hyväksikäyttöä ja 1020 raiskausrikosta (Poliisin tietoon tullut rikollisuus 2012). Seksuaalirikosten on todettu olevan luonteeltaan sellaisia, että niistä suurin osa jää ilmoittamatta (Punamäki & Ylikomi 2007, 757).

Julkisessa keskustelussa seksuaalisen väkivallan uhriksi mielletään usein nainen ja tekijäksi mies (Lampinen 2007, 3). Tilastojen mukaan tämä pitääkin useimmiten paikkansa, mutta tämän varjossa miesuhrinäkökulma jää usein huomioimatta. Tätä näkökulmaa estävät tulemasta esille myös syvälle juurtuneet stereotyyppiset mieskäsitykset. (Virtanen 2002, 337–340; Kilpiä 2006, 45.) On todettu, että stereotypiat miehestä seksuaalisen kanssakäymisen aloitteentekijänä voivat vaikeuttaa myös lapsuudessaan seksuaalista väkivaltaa kokeneiden miesten esiin tulemistä. Lisäksi tapahtuman aiheuttama epävarmuus omasta seksuaalisuudesta voi herättää pelkoja, kun yhteiskunnassa vallitsee osittain homofobinen kulttuuri. Myös avun hakemiseen ja hoitoon sitoutumiseen on vaikutusta sillä, että lapsuudessaan seksuaalista väkivaltaa kokeneet aikuiset pelkäävät, ettei heitä ymmärretä tai muut ihmiset tuomitsevat heidät tapahtuneesta. (Sanderson 2006, 16, 66.)

Opinnäytetyömme toteutettiin yhteistyössä seksuaaliväkivaltatyön kehittämistä edistävän VÄLITÄ! Seksuaaliväkivaltatyön verkostohankkeen kanssa (Setlementtiyhdistys Naapuri ry 2013). VÄLITÄ! -hankkeella oli tarve saada tietoa siitä, miten raiskauksen uhrien avunsaantia voidaan kehittää. He halusivat saada tietoa erityisesti miesuhrien näkökulmaa koskien. Opinnäytetyömme tarkoituksena oli kuvata, millaisia kokemuksia seksuaalista väkivaltaa kokeneilla miehillä on avun hakemisesta. Tarkoituksena oli kerätä aineistoa sähköpostin ja livechat-keskustelun avulla. Vastausten pienen määrän takia opinnäytetyön menetelmä kuitenkin vaihtui kirjallisuuskatsaukseksi. Tästä muutoksesta johtuen myös teoreettiset lähtökohtamme vaihtuivat. Kirjallisuuskatsaukses-

samme painottuu miesten kokemaan seksuaaliseen väkivaltaan ja siihen liittyvien myytien kuvaamiseen. Avun hakemisen näkökulma jää huomattavasti suppeammaksi siihen liittyvän tutkimustiedon vähäisyyden vuoksi.

Kiinnostuksemme aihetta kohtaan heräsi, kun saimme kuulla mahdollisuudesta työkennellä tärkeän ja esilletuontia vaativan aiheen parissa. Mahdollisuus edistää seksuaalista väkivaltaa kokeneiden selviytymistä ja hyvinvointia oli yksi tärkeimmistä työtämme ohjaavista tekijöistä. Aihe on tärkeä myös siksi, että koulutuksemme aikana seksuaalista väkivaltaa käsitellään hyvin vähän ja tulevassa ammatissamme voimme kohdata ihmisiä, jotka ovat kokeneet seksuaalista väkivaltaa. Tämän opinnäytetyön myötä voimme lisätä tietoa seksuaalisesta väkivallasta ja tätä kautta kehittää myös omaa ammatillista osaamistamme hoitotyöntekijöinä.

2 TARKOITUS, TEHTÄVÄT JA TAVOITE

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvata miehiin kohdistuvaa seksuaalista väkivaltaa ilmiönä.

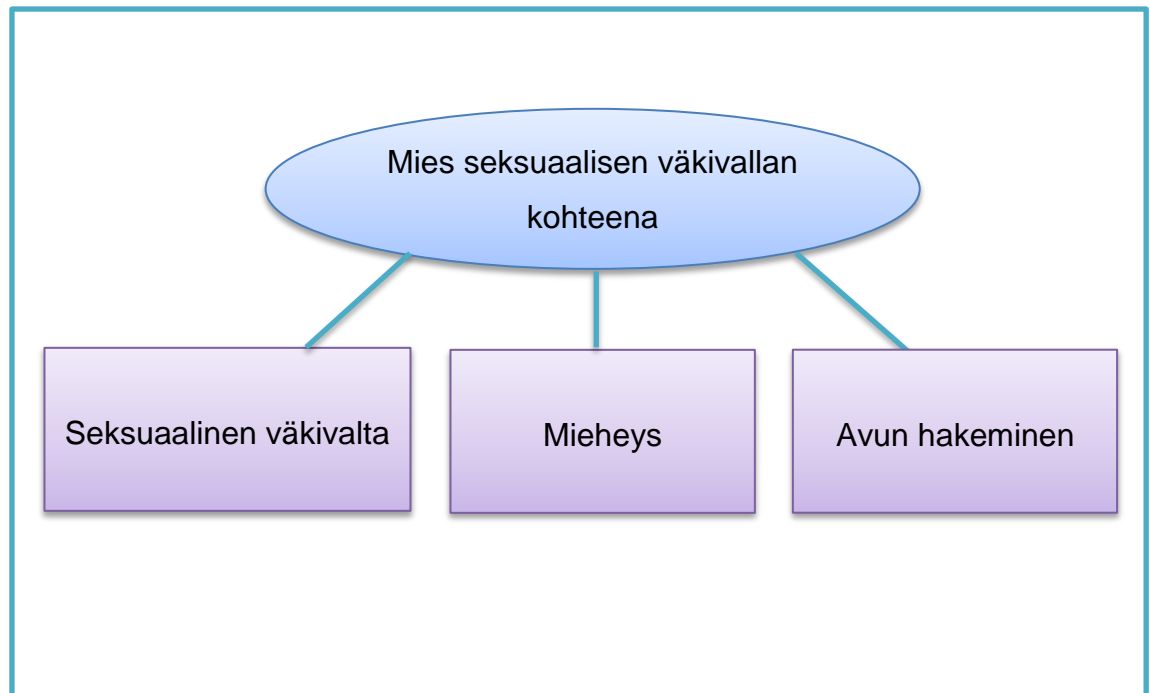
Opinnäytetyön tehtävät:

1. Mitä on seksuaalinen väkivalta?
2. Mitä tiedetään miehiin kohdistuvasta seksuaalisesta väkivallasta?
3. Mitä tiedetään miesten kokemaan seksuaaliseen väkivaltaan liittyvistä myyteistä?
4. Mitä tiedetään seksuaalista väkivaltaa kokeneiden miesten avun hakemisesta?

Opinnäytetyön tavoitteena oli koota tietoa ja saada aikaan keskustelua miesten kohtamasta seksuaalisesta väkivallasta. Tiedon avulla seksuaaliväkivaltatyön parissa työskentelevät voivat pyrkiä kehittämään erityisesti miehille suunnattuja palveluja.

3 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

Opinnäytetyömme keskeisiä käsitteitä ovat seksuaalinen väkivalta, mieheys ja avun hakeminen. Kyseiset käsitteet ovat myös työmme teoreettisia lähtökohtia (kuvio 1).

Kuvio 1. Teoreettiset lähtökohdat

3.1 Seksuaalinen väkivalta

Seksuaalinen väkivalta on vakava rikos, jossa käytetään pakottamista ja valtaa toisen henkilön vahingoittamiseen. Vahingoittaminen kohdistuu ihmisen itsemääräämisoikeuteen ja seksuaalisuuteen. (Sanderson 2009, 140.) Rikoslain luvussa 20 käsitellään seksuaalirikoksia. Suomen rikoslaki jakaa raiskausrikokset kolmeen ryhmään: raiskaus, törkeä raiskaus ja pakottaminen sukupuoliyhteyteen. Seksuaalirikoksiksi luetaan myös esimerkiksi pakottaminen seksuaaliseen tekoon, seksuaalinen hyväksikäyttö, lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö ja törkeä hyväksikäyttö, seksikaupan kohteena olevan henkilön hyväksikäyttö ja paritus. (Laki seksuaalirikoksista 1998/563.) Seksuaalinen väkivalta täyttää raiskauksen tunnusmerkistön, kun uhria kohtaan käytetään väkivaltaa tai on selkeä väkivallan uhka. Raiskaukseksi katsotaan myös teko, jossa käytetään hyväksi uhrin tiedottomuudesta, sairaudesta, vammasta, pelosta tai muusta avuttomasta tilasta johtuvaa kykenemättömyyttä puolustaa itseään. (Laki seksuaalirikoksista 1998/563.) Nämä edellä mainitut seikat vaikuttavat poliisitutkintaan ja syytteiden yksityiskohtiin. Lait ja asetusten yksityiskohdat eivät kuitenkaan voi määritellä tapahtuman aiheuttamaa inhimillisen kärsimyksen määrää tai syntyneiden henkisten vammojen vakavuutta, joita aiheutuu seksuaalista väkivaltaa kokeneelle ihmiselle. (Simpson & Coté 2006, 204.)

Miehiin kohdistuvaa seksuaalista väkivaltaa ja siihen liittyviä kokemuksia on tutkittu vähän, ja tutkimuskohteena on useimmiten ollut lapsuuden aikainen seksuaalinen hyväksikäyttö (Krug, Dahlberg & Mercy 2002, 154). Tutkimuksen puute on voinut johtua harhaluulosta, että miehiin ja poikiin kohdistuva seksuaalinen väkivalta olisi erittäin harvinainen ilmiö. Tämä ei kuitenkaan tutkimusten perusteella pidä paikkaansa. Pohjois-Amerikassa tehtyjen tutkimusten mukaan jopa 30 % miehistä on kokenut elämänsä aikana jonkinasteista seksuaalista häirintää, hyväksikäyttöä tai väkivaltaa. (Dorais 2002, 16; Krug, Dahlberg & Mercy 2002, 154.)

3.2 Mieheys

Tutkimusala, joka tutkii miehiä, mieheyttä ja miehisyyttä, kutsutaan miestutkimukseksi (Jokinen 2012, 128). Se tutkii sukupuolen vaikutusta miehiin ja poikiin, ja sitä millainen merkitys miessukupuolella on yhteiskunnassa ja kulttuurissa (Jokinen, Ahlbäck & Kinnarinen 2012, 172). Jokisen (2010) mukaan miehillä tarkoitetaan henkilöitä, jotka ”*identifioituvat miehen sosiaaliseen ja kulttuuriseen kategoriaan*”. Mieheys liitetään useimmiten tiettyyn fyysis-anatomiseen olomuotoon, mutta tämä ei aina pidä paikkaansa. Mieheys voidaan määrittellä myös muiden kuin fyysisten ominaisuuksien perusteella. (Jokinen 2010, 128.)

Mieheys ja naiseus määritellään usein toinen toisensa kautta. Nainen määritellään miehen vastakohtaksi ja mieheys on sitä mitä naiseus ei ole. Siinä missä naiseuteen on nähty liittyvän passiivisuutta, yhteisöllisyyttä, empaattisuutta ja emotionaalisuutta, on mieheyteen liitetty ajatuksia aktiivisuudesta, rationaalisuudesta, tunteiden hallinnasta ja fyysisestä voimasta. (Jokinen 2010, 128–129; Matikainen 2012, 17.) Myös väkivalta ja vaaratilanteiden kestäminen voidaan nähdä olennaisena osana mieheksi kasvamista ja mieskulttuuria (Junkkari & Junkkari 2004, 51). Puhuttaessa miehistä ja naisista käytetään usein sukupuolisuutta kuvaavia sanoja maskuliinisuus ja feminiinisyys. Perinteisesti ajatellaan, että mitä enemmän mies omaa maskuliiniseksi määriteltyjä piirteitä, sitä enemmän hän on mies. Ihminen ei ole kuitenkaan puhtaasti vain feminiininen tai maskuliininen, vaan jokaisessa ihmisessä on yksilöllinen sekoitus molempia piirteitä. (Jokinen 2010, 128–129; Matikainen 2012, 18.)

Usein hetero- ja homomiesten välillä on vastakkainasettelua juuri maskuliinisuuden suhteen. Yleensä heteromaskuliinisuutta pidetään maskuliinisuuden tavoiteltavana muotona. Heteromaskuliinisuutta korostetaan usein erottautumalla homoseksuaalisuudesta ja siihen liitetystä toiminnasta. Homous ei maskuliinisuuskysymyksen kohdalla tarkoita välttämättä seksuaalista suuntautumista, vaan se voi merkitä myös maskuliinisuuden puutetta. (Jokinen 2010, 133.)

On olemassa erilaisia teorioita siitä, miten sukupuoli muodostuu. Perinteisen käsityksen mukaan sukupuolen määrittäminen on täysin biologista, mutta vaihtoehtoisten teorioiden mukaan sukupuoli voi määrittyä myös kulttuurisesti ja sosiaalisesti. Ihmisen toiminta voidaan nähdä eräänlaisena peilinä sille, mitä sukupuolta hän edustaa. (Jokinen 2010,

128.) Mieheys ei ole siis miehissä luonnostaan, vaan maskuliinisuus rakentuu ympäristössä olevien vaikuttimien kautta. Maskuliinisuus ei ole kategoria, joka valikoituu biologisen sukupuolen seurauksena, vaan miehet ennemminkin samaistuvat tarjolla olevaan maskuliinisuuden malliin. (Matikainen 2012, 18.) Pojan kasvaminen mieheksi on pitkälti oppimistapahtuma, jossa isän, isoisan ja muiden miesten antamat esimerkit ohjaavat pojan käsitystä siitä millainen on mies. (Junkkari & Junkkari 2004, 48,95.)

Mieheyden malli Suomessa on perinteisesti ollut hyvin maskuliininen. Miehisyyden mittana ovat Jokisen (2012) mukaan toimineet menestyminen politiikassa ja suoritukset perinteisillä miehissä alueilla, kuten alkoholinkäytössä, hiihtämisessä ja kalastamisessa. Suomalainen mies on kuvattu 1800-luvulta lähtien jöröksi, vähäpuheiseksi, sosiaalisesti taitamattomaksi, rehelliseksi ja viinanmeneväksi kovaksi työmieheksi. (Jokinen 2010, 132–133; Jokinen 2012, 70–71.) Mieheyden malli on ollut Suomessa ahdas, mikä on ilmennyt siinä, että miesten ei ole sallittu toteuttaa itseään kovin monipuolisesti. Mieheyteen on nähty kuuluvan säädelyä ja rajoittunutta tunteiden näyttämistä, aggressiivisuutta, naisellisuuden välttelemistä ja jopa homofobiaa. Erityisesti tunne-elämän rajoitteet voivat olla ongelmallisia, sillä jos tunteitaan ei voi tuoda esille, saattaa seurauksena olla aggressiivista käyttäytymistä ja muita kehittymättömpiä tapoja purkaa tunteitaan. Yhteiskuntamme myös korostaa voimakkaasti maskuliinisuutta. Miehekkyyttä pitää ansaita ja sitä pitää todistella. Tällaisen normin vallitessa miehet joutuvat pohtimaan, ovatko he tarpeeksi miehekkäitä. (Nyqvist 2006, 92–93.) On kuitenkin ollut nähtävillä viitteitä siitä, että perinteinen miehisyyden malli olisi väistymässä ja tulevaisuudessa miehisyyttä ei olisi välttämättä yhtä ahtaasti rajattu. (Nyqvist 2006, 92–93.) Mieheyden ja miehisyyden käsitteet onkin haastettu 2000-luvun aikana esimerkiksi metroseksuaalisuusilmiön myötä. Metroseksuaalilla tarkoitetaan uudenlaista heteromiestä, joka voi panostaa ulkonäköönsä, tehdä kotitöitä ja sisustaa siinä missä naisetkin. (Jokinen 2010, 132–133; Jokinen 2012, 70–71.)

3.3 Avun hakeminen

Harjajärven, Kiikkalan ja Pirkolan (2007) tutkimuksen mukaan traumaattisen kokemuksen jälkeen suurin osa avunhakijoista kääntyi ensimmäisenä yksityisen lääkärin tai psykologin yksityisvastaanoton puoleen. Tutkimuksesta käy ilmi, että esimerkiksi tsunamin jälkeen apua etsittiin myös työterveydenhuollosta ja mielenterveystoimistosta. Avunha-

kijat olivat etsineet apua myös traumaterapiasta, kriisikeskuksen palveluista, koulupsykologilta, terveyskeskuksesta ja psykoterapiasta. (Harjajärvi, Kiiikkala & Pirkola 2007, 27–31.)

Tuen tarve on usein suuri, kun on kokenut väkivaltaa. Silti suuri osa väkivaltaa kokeneista ei hae apua. Parisuhdeväkivaltaa kokeneet hakevat usein harvemmin apua kuin muissa väkivallan tapauksissa. (Kääriäinen 2006, 104–105.) Avun hakijoiden mukaan tarjolla olevista auttamistahoista on hankalaa saada riittävästi tietoa. Avuntarjoajat eivät avunhakijoiden mukaan anna tarpeeksi tietoa toistensa toiminnasta. Erityisesti jälkihoitoon kaivattaisiinkin nykyistä parempaa koordinoitua. (Brusila 2008, 52.)

Harvat seksuaalista väkivaltaa kokeneet ihmiset hakevat apua julkisilta palveluntarjoajilta. Pattersonin (2009) tutkimuksessa havaittiin useita syitä, miksi seksuaalista väkivaltaa kokeneet naiset eivät hae apua. Noin 75 % vastaajista oletti, että heidät olisi torjuttu apua hakiessaan. Häpeä ja arvottomuuden tunne saivat uskomaan, ettei ole avun arvoinen tai sen tarpeessa. Noin 75 % vastaajista koki myös, ettei julkisista palveluista olisi apua heidän tilanteessaan. Suurin osa uskoi, etteivät avuntarjoajat pystyisi vaikuttamaan heidän hyvinvointiinsa tai siihen, joutuuko vastaavaan tilanteeseen uudestaan. Suurin osa seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutuneista ei hakenut apua, koska uskoi tämän voivan olla jopa haitallista hyvinvoinnilleen. (Patterson 2009, 130.) Julkunen (2012) mukaan miehille voi aiheutua inhimillistä haittaa, kun he kieltävät tarvitsevansa fyysistä tai henkistä hoitoa tai heidän tarvitsemiaan palveluja ei ole saatavilla. (Julkunen 2012, 30–31.)

Vuonna 2009 raiskauskriisikeskus Tukinaisen kriisipäivystykseen ja juristipäivystykseen tuli 1669 yhteydenottoa. Useimmiten yhteydenotot koskivat raiskausta tai seksuaalista hyväksikäyttöä. Suurimmassa osassa yhteydenotoista uhri oli nainen, miesten osuus uhreista oli neljä prosenttia. Päivystykseen otti useimmiten yhteyttä uhri itse, mutta myös lähiomaiset, ammattiauttajat tai viranomaiset olivat yhteydessä kriisipäivystykseen uhrin puolesta. Aika yhteydenoton ja tapahtuneen välillä vaihteli suuresti. Useimmiten seksuaalista väkivaltaa kokenut otti yhteyttä noin kahden viikon sisällä tapahtuneesta. Joissain tapauksissa yhteyttä otettiin vasta kymmenien vuosien kuluttua tapahtuneesta, kun jokin elämänmuutos palautti tapahtuneeseen liittyvät muistot mieleen. (Raiskauskriisikeskus Tukinainen 2010, 1, 3, 5.)

Seksuaalisesta väkivallasta aiheutunut traumareaktio sekä syyllisyyden ja häpeän tunteet voivat saada uhrin vetäytymään ja vaikenemaan asiasta. Tästä johtuen on tärkeää, että apua tarjotaan uhrille aktiivisesti. Erityisesti nuoret seksuaalisen väkivallan uhrin ovat taipuvaisia vetäytymään ja vaikenemaan tapahtuneesta. Seksuaalista väkivaltaa kokeneilla nuorilla hoitamaton raiskaustrauma voi vaikuttaa vahingollisesti psyykkiseen, fyysiseen ja sosiaaliseen kehitykseen. (Ylikomi & Virta 2008, 41.)

4 MENETELMÄLLISET LÄHTÖKOHDAT

4.1 Kirjallisuuskatsaus

Opinnäytetyömme on toteutettu kirjallisuuskatsauksena. Kirjallisuuskatsauksella pyritään kokoamaan tutkittua tietoa jostakin rajatusta aihealueesta ja samalla vastaamaan näiden kerättyjen tietojen avulla johonkin tiettyyn tutkimusongelmaan. Jotta kirjallisuuskatsauksen voi toteuttaa, on tutkimusongelmaan liittyvästä aiheesta löydyttävä jo olemassa olevaa tutkimustietoa. Kirjallisuuskatsaukseen tarvitaan vähintään kaksi tutkimusilmiötä käsittelevää alkuperäistutkimukseen perustuvaa tiivistelmää. (Kääriäinen & Lahtinen 2006, 38.) Esimerkiksi hoitotieteessä kirjallisuuskatsausten kannalta riittävä määrä laadukkaita ja samaa aihepiiriä käsitteleviä tutkimuksia on valmistunut vasta 1990-luvulla. (Leino-Kilpi 2007, 2.) Kirjallisuuskatsauksen avulla voidaan hahmottaa kuinka paljon jostakin tietystä aiheesta löytyy tutkimustietoa ja millaista tämä tutkimustieto on sisällöltään. Kirjallisuuskatsausta lukiessa on kuitenkin muistettava, että kirjallisuuskatsauksen tavoite ohjaa aineiston keräämistä ja valitsemista. Näin ollen joitakin aiheeseen liittyviä tutkimuksia on saattanut karsiutua lopullisen tutkimusaineiston ulkopuolelle. (Johansson 2007, 3.)

Kirjallisuuskatsauksia on erilaisia ja siksi tutkijan on viisasta perehtyä eri katsausvaihtoehtoihin ja harkita ennen tutkimuksen tekoa minkälainen kirjallisuuskatsaus hänen aihealueeseensa sopii parhaiten. (Leino-Kilpi 2007, 2.) Kirjallisuuskatsaukset jaetaan yleensä systemaattisiin ja kuvaileviin kirjallisuuskatsauksiin sekä meta-analyyseyihin. (Johansson 2007, 3.) Systemaattinen kirjallisuuskatsaus eroaa muista kirjallisuuskatsauksista erityisen huolellisen ja tarkasti suoritettujen tutkimusten haku-, valinta- ja analysointiprosessinsa vuoksi. Systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa myös tarkoituksen tulee olla tarkasti määritelty. Systemaattiseen kirjallisuuskatsaukseen käytetään vain aiheeseen ja tarkoitukseen sopivia korkealaatuisia tutkimuksia. Systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa tutkimusprosessi etenee kumulatiivisesti eli prosessin vaiheet etenevät järjestelmällisesti ja uusi vaihe perustuu aina edelliseen aiheeseen. Näyttöön perustuvan hoitotyön myötä systemaattiset kirjallisuuskatsaukset ovat nostaneet arvoaan ja hoitotieteessä systemaattisten kirjallisuuskatsausten ilmestyminen on kääntynyt nousuun. Meta-analyysi on yksi systemaattisen kirjallisuuskatsauksen osa, jossa tuloksia on

yhdistelty ja analysoitu kvantitatiivisesti eli tilastollisia menetelmiä käyttäen. (Kääriäinen & Lahtinen 2006, 38–39; Johansson 2007, 4-5.)

Kuvaileva kirjallisuuskatsaus voidaan jakaa edelleen narratiiviseen ja integroituun kirjallisuuskatsaukseen. Integroidussa kirjallisuuskatsauksessa pyritään keräämään valitusta aiheesta mahdollisimman laajasti tietoa ja arvioimaan löydetyn tiedon luotettavuutta. Kerätty tieto nivotaan yhteen ja tehdään johtopäätökset. Integroidun kirjallisuuskatsauksen voidaan nähdä olevan kirjallisuuskatsausten kattavin muoto, sillä siinä on mahdollista yhdistellä eri metodeilla tehtyjä tutkimuksia. (Flinkman & Salanterä 2007, 84–85.)

Opinnäytetyömme on narratiivinen kirjallisuuskatsaus. Narratiivinen kirjallisuuskatsaus on tutkijan tekemä kuvaileva tiivistelmä jostakin tutkimuksen kannalta tärkeästä aiheesta. Sitä pidetään tutkimusmenetelmällisesti kevyimpänä kirjallisuuskatsauksen muotona. Narratiivista kirjallisuuskatsausmenetelmää onkin kritisoitu sen luotettavuuden takia. Se antaa tiivistetyn kokonaiskuvan aiheesta, mutta tämä tiivistelmä on aina jonkun tietyn asiantuntijan näkökulma. Lukijan on siis luotettava katsauksen tekijän valintoihin, sillä tutkimusta varten tehtyjä kirjallisuushakuja ja aineistonvalintakriteerejä ei välttämättä ole kirjattu tarkasti katsaukseen. (Johansson 2007, 4; Kääriäinen & Lahtinen 2006, 38; Salminen 2011, 7.) Vaikka narratiivinen kirjallisuuskatsaus tutkimusmenetelmänä ei tarjoa analyttistä tutkimustulosta, on se hyvä väline saada aikaan ajantasaista tietoa aiheeseen liittyen. Katsaukseen valittua aineistoa ei seulota yhtä tarkasti kuin esimerkiksi systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa, mutta sillä on tästä huolimatta mahdollista tuottaa vartenotettavia johtopäätöksiä. (Salminen 2011, 7.)

Narratiivinen kirjallisuuskatsaus jaetaan toimitukselliseen, kommentoivaan ja yleiskatsaukseen. Yleiskatsaus on muita narratiivisen kirjallisuuskatsauksen toteuttamistapoja kattavampi katsaus aiheeseen. (Salminen 2011, 7.) Teimme yleiskatsauksen aiheesta mies seksuaalisen väkivallan kohteena ja pyrimme tiivistämään aiemmin ilmestynyttä tietoa aiheeseen liittyen. Tämä opinnäytetyömenetelmän valinta perustui siihen, että miehiin kohdistuvasta seksuaalisesta väkivallasta on saatavilla tietoa ja tutkimuksia. Pyrimme opinnäytetyössämme luomaan mahdollisimman kattavan kokonaiskuvan miehiin kohdistuvasta seksuaalisesta väkivallasta ilmiönä. Koska tieto aiheesta on vielä suhteellisen vähäistä, on tärkeää, että katsauksemme aiheesta antaa mahdollisimman paljon ajankohtaista ja hyödynnettävissä olevaa tietoa.

Ennen kirjallisuuskatsauksen aloittamista on hyvä miettiä, mitä hyötyä katsauksesta on ja kenelle. Kun kohderyhmä on valittuna, on helpompi miettiä, millainen katsauksen tulisi olla sisällöltään ja esitystavaltaan, jotta siitä olisi mahdollisimman paljon hyötyä valitulle kohderyhmälle. (Stolt & Routasalo 2007, 58.) Kohderyhmän määrittelyn jälkeen tutkija siirtyy tutkimustehtävien määrittelyyn, joka vaatii erityistä huolellisuutta, sillä katsauksen myöhemmässä vaiheessa aineistoa tullaan peilaamaan juuri tutkimustehtäviin (Stolt & Routasalo 2007, 58; Tarvainen 2009, 45–46). Tutkimustehtävien määrittelyn jälkeen on vuorossa kirjallisuushakujen tekeminen. Hakuja varten täytyy miettiä millaisilla hakusanoilla hakuja tehdään ja millä tavoin hakuja voisi rajata ylimääräisten hakuosumien välttämiseksi. Tavoitteena on löytää hakujen avulla mahdollisimman kattavasti aiheeseen liittyvää tietoa. Kun katsauksen kannalta tarpeettomat tutkimukset on rajattu pois valikoitujen joukosta, voidaan hyväksytyt aineisto järjestellä ja analysoida. Analyysin jälkeen saadut tulokset raportoidaan selkeässä muodossa. (Stolt & Routasalo 2007, 58; Tarvainen 2009, 45–46; Pudas-Tähkä & Axelin 2007, 51.)

4.2 Kirjallisuushakujen toteutus

Aineistohaut toteutettiin touko-elokuun 2013 aikana. Aineistohakuja tehtiin Arto-, Aleksi-, Cinahl-, Medic- ja Pubmed-tietokantoihin. Ennen hakujen toteuttamista teimme hakusanojen yhdistelmiä sekä suomeksi että englanniksi. Osaa hakusanojen yhdistelmistä jouduttiin muokkaamaan vielä hakujen aikana niiden tuottamien liian suurien osumamäärien vuoksi. Lopulliset hakusanojen yhdistelmät, hakujen rajaukset, osumamäärät ja tulokset löytyvät tiedonhaun taulukosta (liite 1.).

Elektronisiin tietokantoihin tehtyjen hakujen jälkeen aineistoa karsittiin siten, että osuimien abstrakteja käytiin läpi, jolloin tehtiin päätös aineiston valitsemisesta tai hylkäämisestä. Hylkäämisen perusteiksi katsottiin se, että artikkeli tai tutkimus käsitteli ainoastaan lapsen seksuaalista hyväksikäyttöä, miehiä seksuaalisen väkivallan tekijöinä tai aineisto oli rajattu koskemaan ainoastaan tiettyä ihmisväestöä esimerkiksi alkuperäiskansaa. Kun jäljellä oli abstraktien perusteella hyväksytyt aineistot, siirryttiin lukemaan aineistoja läpi. Kokotekstinä saatavana ollut aineisto luettiin läpi, jolloin aineistosta karsiutui vielä muutamia aiheeseen kuulumattomia tutkimuksia tai artikkeleita. Kun lopullinen päätös aineistoon valituista tutkimuksista ja artikkeleista oli tehty, aineistot tulostettiin. Kokonaisuudessaan elektronisista tietokannoista poimituista lähteistä hyväksyt-

tiin aineistoon neljätoista tutkimusta tai artikkelia. Aineistoa löytyi myös perehtymällä valittujen tutkimusten lähdeluetteloihin ja tekemällä hakuja Tampereen ammattikorkeakoulun kirjaston hakukoneeseen. Tätä menetelmää käyttäen aineistoon valikoitui vielä kolmetoista tutkimusta tai artikkelia. Ennen varsinaisen analyysin aloittamista karsiutui vielä muutamia artikkeleita ja yksi tutkimus tarkemman lukemisen perusteella. Nämä materiaalit karsiutuivat pois, koska ne eivät vastanneet opinnäytetyömme tehtäviin. Kokonaisuudessaan aineistoomme valikoitui 23 tutkimusta tai artikkelia.

4.3 Sisällönanalyysi

Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen tekemisessä voidaan hyödyntää aineistolähtöistä sisällönanalyysia. Sisällönanalyysi on ennen kaikkea menettelytapa, jolla pyritään analysoimaan aineistoa järjestelmällisesti ja objektiivisesti. Systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa tietoa kerätään alussa paljon ja tiedon keräämisen jälkeen tieto pyritään kokoamaan ja muutamaa tiivistetympään muotoon. Tieto saadaan tiivistettyä sisällönanalyysin avulla ottamalla käyttöön erilaisia luokittelurunkoja. Sisällönanalyysin kautta saavutettuja luokituksia ei kuitenkaan pidä sekoittaa kirjallisuuskatsauksen tuloksiin. Sisällönanalyysillä saavutetut luokat ovat vasta tapa tarkastella tutkimuksista saatua tietoa ja luokkien tarkoituksena on helpottaa aineiston pohjalta tehtävien johtopäätösten tekoa. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 103, 123–124.) Opinnäytetyömme toteutettiin kuvailevana synteessinä. Kuvailevan synteessin tarkoituksena on luoda useista erillisistä tutkimustuloksista yhtenäinen selostus ja antaa yksinkertaistettu kuva tutkitusta aiheesta (Salminen 2011, 7).

Ennen varsinaisen analyysin tekemistä luimme kaikki aineistoon valitut 23 tutkimusta tai artikkelia. Tämän jälkeen alleviivasimme teksteistä keskeisimmät asiat ja opinnäytetyön tehtäviä vastaavat kohdat. Seuraavassa vaiheessa siirryimme luokittelemaan aineistosta nousseet asiat opinnäytetyön tehtäviä vastaaviin luokkiin. Lopuksi kirjassimme opinnäytetyön tehtävien pohjalta luokitellut asiat tulososiota varten. Aineistosta nousi voimakkaasti esille miesten seksuaaliseen väkivaltaan liittyvät myytit, joita ei oltu otettu huomioon opinnäytetyön tehtäviä laatiessa. Tästä johtuen nimesimme opinnäytetyöllemme yhden uuden tehtävän. Sisällönanalyysin pohjalta muodostimme kuvion, joka havainnollistaa tuloksia (liite 2).

5 TULOKSET

5.1. Seksuaalinen väkivalta

Miesten seksuaalista väkivaltaa käsittelevät aineistot ovat usein pieniä ja tieto on puutteellista sekä auttamiskeinoista, tilannetekijöiden vaikutuksesta että oireiden ilmenemisestä. (Coxell & King 1996, 385.) Tutkimuksesta riippuen 3-18 % miehistä oli ilmoittanut kokeneensa aikuisiällä seksuaalista väkivaltaa (Coxell, King, Mezey & Dawn 1999, 846; Coxell, King, Mezey & Kell 2000, 2), kun taas lapsuudessa seksuaalista hyväksikäyttöä oli kokenut 12 % miehistä (Coxell ym. 2000, 2). Yhdysvaltalaisessa tutkimuksessa kaikista seksuaalisen väkivallan uhreista miehiä oli 9 % (Weiss 2010, 280). Yliopistoikäisillä toteutetuissa tutkimuksissa 38,8–51,2 % miehistä kertoi kokeneensa jonkinasteista seksuaalista väkivaltaa (Hartwick, Desmarais & Henning 2007, 36; Turchik 2012, 248). Ruotsalaisessa tutkimuksessa raiskauksen uhriksi oli joutunut 1,2 % miehistä, mikä oli hieman pienempi luku kuin vastaavissa yhdysvaltalaisissa tutkimuksissa. (Swahnberg, Davidsson-Simmons, Hearn & Wijma 2012, 200).

Smith & Fordin (2010) tutkimuksen mukaan nuorista miehistä 6 % oli joutunut naisen ja 1 % miesten tekemän seksuaalisen väkivallan uhriksi (Smith & Ford 2010, 89). Turchik (2012) tutki yliopiston miesopiskelijoiden kokemuksia seksuaalisesta väkivallasta. 51,2 % miesopiskelijoista ilmoitti kokeneensa seksuaalista väkivaltaa. Suurimmassa osassa (48,4 %) tapauksista tekijä oli nainen, 5,6 %:ssa mies ja 3 % tapauksista molemmat (Turchik 2012, 248). Tutkimuksesta riippuen seksuaalisen väkivallan tekijöistä 54–57 % oli miehiä ja 25–48 % oli naisia. Lapsuuden aikaisissa seksuaalisen hyväksikäytön tapauksissa vastaavat prosentiosuudet olivat miesten kohdalla 80–81 % ja naisten kohdalla 21–28 %. Tutkimuksissa esiintyi myös lukujen päällekkäisyyttä, mikä johtui siitä, että osa uhreista oli kokenut seksuaalista väkivaltaa samanaikaisesti sekä miesten että naisten taholta. (Coxell ym. 1999, 848; Coxell ym. 2000,3-4; Depko 2007; Weiss 2010, 284.) Nämä tilastot haastavat stereotyyppiset käsitykset siitä, että nainen on passiivinen sekä seksuaalisesti että fyysisesti ja, että mies on aina tekijä (Weiss 2010, 284).

71 % kaikista seksuaalisen väkivallan tekojen uhreista on kokenut muuta seksuaalista väkivaltaa kuin raiskauksen tai sen yrityksen. 20 % tapauksista täyttää raiskauksen ja 9

% raiskauksen yrityksen tunnusmerkistön. (Weiss 2010, 287.) Raiskaus voidaan ymmärtää monella tavalla, mutta olisi tärkeää huomioida, miten raiskauksen kohteeksi joutuneet sen näkevät. Raiskauksen kohteeksi joutuneet miehet luokittelivat raiskaukseksi useimmiten anaaliryhdyntään tai suuseksiin pakottamisen. Iso-Britannian rikoslain mukaan on ainakin vielä vuonna 2002 määritelty miehen raiskaukseksi vain anaaliryhdyntään pakottaminen. (Abdullah-Khan 2002, 264.) Seksuaalista väkivaltaa ovat myös epäasiallinen koskettelu, seksuaalinen uhkailu tai paljastelun kohteeksi joutuminen. (Weiss 2010, 286.) Yleisin seksuaalisen väkivallan muoto on lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö (Swahnberg ym. 2012, 194). Kun puhutaan seksuaalisen hyväksikäytön uhriksi joutuneesta aikuisesta, miehiä ei tunnisteta uhreiksi, vaan useimmiten uhrien ajatellaan olevan naisia (Mendel 1995, Andersen 2011, 6 mukaan).

Se, että miehiä ei tunnisteta seksuaalisen hyväksikäytön uhreiksi, on yhteiskunnallinen ongelma (Andersen 2011, 10), mikä ilmenee esimerkiksi siten, että raiskauksia ehkäisevät kampanjat esittävät usein naiset potentiaalisina uhreina ja miehet potentiaalisina tekijöinä (Nix 2013). Raiskauksen tai seksuaalisen hyväksikäytön uhreiksi joutuneet miehet ovat olleet tutkimuksen kohteena vasta viimeiset 30 vuotta ja 1980-lukua vanhemmat tutkimukset käsittelevät lähinnä lapsia tai naisia, jotka ovat kokeneet seksuaalista väkivaltaa (Josephson 1979, Tewksbury 2007, 23 mukaan). Vielä 2010-luvulla puuttuu tutkimustietoa siitä, miten miesten kokema seksuaalinen väkivalta eroaa naisten kokemasta seksuaalisesta väkivallasta (Hines, Armstrong, Palm & Cameron 2012, 922).

Abdullah-Khanin (2002) tutkimukseen osallistuneista kuudestatoista miehestä suurin osa ei ollut uskonut ennen raiskausta miehen voivan joutua raiskauksen uhriksi. Tämä korostui erityisesti heteroseksuaalimiesten kohdalla, mutta osa homoseksuaalimiehistä sen sijaan uskoi, että miehen on mahdollista joutua seksuaalisen väkivallan uhriksi. Tutkimukseen osallistuneet neuvontatyötä tekevät henkilöt, kuten terapeutit, kertoivat huomanneensa kyseisen ilmiön, vaikka yksi vastaajista kertoi tämän voivan riippua täysin yksilöstä ja hänen kokemuksistaan. (Abdullah-Khan 2002, 263.)

5.2. Mies seksuaalisen väkivallan kohteena

5.2.1 Tilanne- ja taustatekijät

Useissa tutkimuksissa mainitaan, että suurimmassa osassa seksuaalisista hyväksikäyttötilanteista tekijä ja uhri tunsivat toisensa etukäteen (50–73%) ja tekijöitä oli yksi (62–95%) (Stermac, Sheridan, Davidson & Dunn 1996, Anderson 2007, 228 mukaan; Abdullah-Khan 2002, 256; Walker, Archer & Davies 2005, 449; Weiss 2010, 280; Du Mont, Macdonal, Meghan & Turner 2013, 7). Toisaalta on esitetty, että seksuaalisen väkivallan tilanteissa tekijöitä olisi enemmän kuin yksi, kun uhrina on mies (Anderson 2007, 228). Kun selvitettiin uhrin ja tekijän välistä suhdetta ennen seksuaalisen väkivallan tekoa, havaittiin, että miestekijät olivat useimmiten tuntemattomia tai työtovereita, kun taas naistekijä oli suurimmassa osassa tapauksista puoliso, läheinen tai partneri (Coxell ym. 2000, 3; Hines ym. 2012, 924–925; Weiss 2010, 284). Seksuaaliseen kanssakäymiseen pakottamisen keinona käytettiin usein verbaalista painostamista, väkivaltaa, väkivallalla uhkailemista tai huumuamista (Abdullah-Khan 2002, 268; Hartwick ym. 2007, 37; Smith & Ford 2010, 90). Tutuissa ihmissuhteissa tapahtuneissa tapauksissa yleisintä oli painostus, kun taas tuntematon tekijä käytti usein keinonaan huumuamista (Hartwick ym. 2007, 37). Miestekijöiden kohdalla korostuivat erityisesti voimankäyttö ja verbaalinen painostus. Naistekijät käyttivät pakottamiskeinonaan useimmiten huumuamista ja verbaalista painostusta. (Smith & Ford 2010, 90.) Seksuaalisen väkivallan teko täytti useammin raiskauksen tunnusmerkistön, kun tekijä oli mies (Coxell, King, Mezey, Gillian & Kell 2000, 3). Abdullah-Khanin (2002) tutkimuksen mukaan tekijä käytti myös raiskauksen aikana kiristystä, uhkailua, manipulointia ja pakottamista, jotka lisäävät tilanteesta syntyvää häpeää ja hämmennystä (Abdullah-Khan 2002, 272).

Miehet olivat kokeneet seksuaalista väkivaltaa useimmiten lapsuuden aikana (Swahnberg ym. 2012, 200). Aikuisiällä seksuaalista väkivaltaa kokeneilla oli todennäköisesti ollut seksuaalisen väkivallan kokemuksia myös lapsena (Coxell ym. 2000, 4; Abdullah-Khan 2002, 280). Smith & Fordin (2010) tutkimus käsitteli ennen 22 vuoden ikää koettua seksuaalista väkivaltaa. Tutkimustulosten mukaan naisten tekemän seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutuneiden uhrien ikäjakauma oli tasaisempi kuin miestekijöiden kohdalla. Tekijän ollessa nainen uhreja oli suhteellisen tasaisesti jokaisesta ikäluokasta.

Sen sijaan miesten tekemän seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutuneista 71 % oli alle 15-vuotiaita. (Smith & Ford 2010, 90.)

Usein on nostettu esille kysymys, vallitsevatko miesten ja naisten seksuaalisen väkivallan tilanteissa samanlaiset tilannetekijät. On tultu tulokseen, että tilannetekijät ovat suurimmilta osin samanlaiset, joitakin pieniä eroja lukuun ottamatta. On havaittu, että miesten raiskaustilanteet ovat usein väkivaltaisempia ja tekijöitä saattaa olla monta toisin kuin naisilla. (Anderson 2007, 228.) Stermacin ym. (1996) tutkimuksessa, joka käsitteli seksuaalista hyväksikäyttöä kokeneita aikuisia miehiä, selvitettiin hyväksikäyttötilanteeseen liittyviä tilannetekijöitä ja seurauksia. Tutkimustulokset kertoivat, että seksuaalisen hyväksikäytön tekijöistä 86 % oli ollut miehiä, 43 % tapauksista hyväksikäyttö tapahtui uhrin kotona ja 46 % uhreista kertoi olleensa tapahtuma-aikaan päihteiden vaikutuksen alaisena. (Stermac ym. 1996, Anderson 2007, 228 mukaan.) Hines, Armstrong, Palm ja Cameron (2012) puolestaan tutkivat naisten ja miesten kokeman seksuaalisen väkivallan eroavaisuuksia yliopisto-opiskelijoilla. Tutkimuksen mukaan sekä miehet että naiset kokivat seksuaalista väkivaltaa yleisimmin yö- tai ilta-aikaan ja usein ennen tapahtumaa uhri oli ollut opiskelijajuhlissa ja oli alkoholin vaikutuksen alaisena. (Hines ym. 2012, 924–925.) Hartwicken ym. (2007) mukaan seksuaalista väkivaltaa kokeneilla miehillä oli ollut useampia seksikumppaneita ja he uskoivat stereotypiaan, jonka mukaan miehen tulee aina olla seksuaalisesti aktiivinen (Hartwick ym. 2007, 38).

Tutkimuksesta riippuen seksuaalisen väkivallan miesuhreista anaaliyhdyntään oli pakotettu 53–55 % ja suuseksiin 25–55 % (Walker ym. 2005, 449; Du Mont ym. 2013, 7,9). DuMontin ym. (2013) tutkimuksen mukaan seksuaalisen väkivallan tekijä oli käyttänyt hyväkseen uhrin tiedottomuuden tilaa – uhri oli huumattu tai hän oli unessa. Tutkimuksen mukaan 7 %:ssa tapauksista tekijä oli aseistautunut ja 6 %:ssa tilanteista oli otettu kuvia. (Du Mont ym. 2013, 7,9.) Weissin (2010) tutkimuksen mukaan 89 % seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutuneista oli tehnyt jonkinlaista vastarintaa (Weiss 2010, 280). Abdullah-Khanin (2002) tutkimuksessa kuudestatoista vastanneesta yhdeksän miestä ei tehnyt vastarintaa, koska he pelkäsivät vastustaa tai taistella tekijää vastaan. Osa vastaajista kertoi jähmettyneensä täysin. Ne miehet, jotka olivat taistelleet vastaan, kertoivat tekijän muuttuneen vastarinnan jälkeen kiihottuneeksi ja entistä väkivaltaisemmaksi. (Abdullah-Khan 2002, 270–272.)

Seksuaalisen väkivallan uhriksi voi joutua riippumatta seksuaalisesta suuntautumisesta (Hickson 1987, Coxell & King 1996, 384 mukaan). Raiskauksen uhrit eivät ole pelkättään heteromiehiä. Tutkimustulosten mukaan uhreista 32 % on heteroseksuaaleja ja 53 % homoseksuaaleja. (Walker ym. 2005, 449.) Hicksonin (1994) tutkimuksessa homoseksuaalisista miehistä 27,6 % oli joutunut elämänsä aikana kokemaan seksuaalista väkivaltaa. Tutkimuksessa kävi ilmi, että useissa seksuaalisen väkivallan tapauksissa, joissa uhri oli homoseksuaali, tekijä ja uhri olivat olleet jonkinasteisessa seksuaalisessa kontaktissa. (Hickson 1987, Coxell & King 1996, 384 mukaan.)

5.2.2 Seksuaalisen väkivallan seuraukset

Miehiin kohdistuvan seksuaalisen väkivallan esiintyvyyttä ja tapahtumien aiheuttamia seurauksia koskevaa tietoa on vain vähän saatavilla. Tähän mennessä saatu tieto kuitenkin kertoo, että miesten kokemat seksuaalisen väkivallan tapaukset aiheuttavat merkittäviä psyykkisiä ongelmia. (Coxell & King 1996, 307; Coxell ym. 1999, 846.) Seksuaalista väkivaltaa kokeneilla miehillä on usein myös itsetuhoisia ajatuksia. Itsemurha on valitettavan yleinen ilmiö seksuaalista väkivaltaa kokeneiden miesten keskuudessa. (Goyer & Eddleman 1984; Mezey & King 1989, Coxell & King 1996, 303 mukaan; Coxell ym. 1999, 846; Abdullah-Khan 2002, 258.) Erityisesti uhrit, jotka olivat hyvin nuoria iältään, kärsivät itsetuhoisuudesta (Walker ym. 2005, 447).

Stermacin ym. (1996) tutkimuksessa 21 % vastaajista kertoi kokeneensa psyykkistä väkivaltaa seksuaalisen hyväksikäytön aikana. 59 % vastaajista raportoi seksuaalisen hyväksikäytön aiheuttaneen heille psyykkisen trauman. (Stermac ym. 1996, Anderson 2007, 228 mukaan.) Abdullah-Khanin (2002) tutkimuksessa raiskauksen uhriksi joutuneet miehet olivat kokeneet tapahtuman jälkeen haavoittuvuutta, ahdistusta, turhautumista, erilaisia vihan ja pelon tunteita. Moni koki tapahtuneen aiheuttaneen itselleen post-traumaattisen stressireaktion. (Abdullah-Khan 2002, 257.) Seksuaalisen väkivallan uhreilla voi esiintyä post-traumaattisen stressihäiriön oireita, kuten unettomuutta, painajaisunia, paniikkikohtauksia, ylivalppautta, säikähtelyä, takaumia ja pakkoajatuksia väkivaltilanteeseen liittyen (Myers 1989; Mezey & King 1989, Coxell & King 1996, 303 mukaan; Abdullah-Khan 2002, 257). Walkerin ym. (2005) tutkimuksen mukaan 58 % uhreista kertoi kokeneensa raiskauksen uudelleen mielellään tahtomattaan toistuvasti. 80 % uhreista kertoi, että heillä on vaikeuksia nukahtaa, koska raiskaus pyörii heidän

mielessään ja 75 % uhreista oli nähnyt unta raiskaukseen liittyvistä tapahtumista. Uhrit kertoivat myös välttelevänsä asioita, jotka muistuttavat heitä raiskauksesta. 85 % uhreista kertoi välttelevänsä tunteita ja tilanteita, jotka liittyvät jotenkin raiskaukseen. (Walker ym. 2005, 449.) Raiskauksen kokeneiden miesten psyykkiset ongelmat saattavat toisinaan ilmetä vasta vuosien kuluttua tapahtuneesta. Näitä oireita ovat esimerkiksi masentuneisuus, ahdistuneisuus ja ongelmat sosiaalisissa suhteissa. (Mezey & King 1989, Walker ym. 2005, 445 mukaan; Walker ym. 2005, 448.) Depkon (2007) artikkelissa eräs seksuaalisen väkivallan uhri kertoi saaneensa tapauksesta elinikäiset arvet ja menettäneensä kykynsä elää normaalia elämää.

Myersin (1989) mukaan seksuaalista väkivaltaa kokeneilla miehillä oli tapahtuneen jälkeen sekä yleisiä pelkoja miehiin liittyen että tilannekohtaisia pelkoja liittyen esimerkiksi yleisissä vessoissa asioimiseen. Myös homofobia on yleistä seksuaalista väkivaltaa kokeneiden miesten keskuudessa. Tämän uskotaan liittyvän siihen, että väkivallan kohteeksi joutuneella on teon perusteella oletus tekijän homoseksuaalisuudesta. Tästä johtuen useat seksuaalista väkivaltaa kokeneet miehet voivat tuntea olonsa erityisen epä-mukavaksi homoseksuaaleiksi uskomiansa miesten seurassa. (Myers 1989; Mezey & King 1989, Coxell & King 1996, 303 mukaan.) Seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatta uhri voi kokea tapahtuman jälkeen hämmennystä omasta seksuaalisuudesta (Mezey & King 1989; Myers 1989; King 1992, Coxell & King 1996, 302 mukaan; Abdullah-Khan 2002, 258–259). Seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutumisen jälkeen voi esiintyä ongelmia seksuaalitoiminnoissa, haluttomuutta tai ajautumista irtosuhteisiin (Myers 1989; Mezey & King 1989, Coxell & King 1996, 302 mukaan). Abdullah-Khanin (2002) tutkimuksessa ilmeni eräs erityispiirre, joka oli tyypillistä raiskauksen kokeneille miehille. Useat miehet mainitsivat pelkäävänsä, että heidän kokemuksensa voisi ajaa heidät tekemään vastaavia tekoja toisille. (Abdullah-Khan 2002, 257.)

Monet miehet kokivat myös olevansa miehinä entistä hauraampia (Goyer & Eddleman 1984; Meyer 1989, Coxell & King 1996, 303 mukaan). Eräällä seksuaalista väkivaltaa kokeneella miehellä oli yhä arvottomuuden tunteita, vaikka tapauksesta oli kulunut jo yli 30 vuotta (Depko 2007). Miehet kertoivat myös voiman, kontrollin, identiteetin, itsevarmuuden ja itsenäisyyden menettämisestä, mistä johtuen he kokivat maskuliinisuutensa heikentyneen (Goyer & Eddleman 1984; Meyer 1989, Coxell & King 1996, 303 mukaan).

Hinesin ym. (2012) tutkimuksessa tutkittiin sekä miesten että naisten kokemuksia seksuaalisesta väkivallasta. Kaikista vastaajista noin 5 % raportoi saaneensa fyysisiä vammoja seksuaalisen väkivallan tapahtuman aikana. (Hines ym. 2012, 924–925.) Ainoastaan miesten kokemuksiin keskittyneissä tutkimuksissa fyysistä väkivaltaa oli kokenut eri tutkimustulosten mukaan 11–74 % ja fyysisiä vammoja seksuaalisen hyväksikäytön aikana raportoi saaneensa 19–33 % vastaajista (Walker ym. 2005, 449; Stermac ym. 1996, Anderson 2007, 228 mukaan; Du Mont ym. 2013, 9). Fyysisistä vammoista 60 % sijaitsi genitaalialueella. Loput 40 % olivat pääasiassa mustelmia ja kipeitä kohtia päänalueella, käsissä ja jaloissa. 29 % uhreista oli hakeutunut ensiapuun peräaukon kipeytymisen ja verenvuodon vuoksi. Yksi vastanneista kertoi olleensa tehohoidossa vammojensa vuoksi. (Du Mont ym. 2013, 9.) Weissin (2010) tutkimuksen mukaan noin 9 %:lla seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutuneista miehistä oli sellaisia vammoja, jotka vaativat sairaalahoitoa (Weiss 2010, 280). Ei ole kuitenkaan epätavallista, että erityisesti vakavia fyysisiä vammoja saaneet seksuaalisen väkivallan uhrit saattavat aiheesta kysyttäessä kieltää olevansa seksuaalisen väkivallan uhreja (Kaufman, Divasto, Jackson, Voorhees & Christy 1980, Scarce 1997, Tewksbury 2007, 27 mukaan). Seksuaalisen väkivallan uhriksi joutuneet homoseksuaalimiehet kärsivät useammin vakavammista fyysisistä vammoista kuin heteroseksuaalimiehet (Tewksbury 2007, 27).

5.2.3 Vahingolliset toimintatavat seksuaalisen väkivallan seurauksena

Smith & Fordin (2010) tutkimuksen mukaan seksuaalisen väkivallan kokemus voi altistaa myöhemmälle seksuaaliselle riskikäyttäytymiselle. Siihen liittyvät muun muassa useat seksipartnerit, seksi ruiskuhuumeiden käyttäjän tai HIV-positiivisen kanssa, seksin vaihtaminen rahaan tai huumeisiin tai seksiteitse tarttuvien tautien saaminen. Riskikäyttäytymiseen olivat yhteydessä myös juopottelu ja kannabiksen käyttö. (Smith & Ford 2010, 88–89.) Coxellin ym. (1999) tutkimuksessa huomattiin seksuaalisen hyväksikäytön kokemuksen olevan yhteydessä alkoholin väärinkäyttöön ja itsetuhoisuuteen (Coxell ym. 1999, 846). Esimerkiksi eräässä tapauksessa uhri ei kertonut kuuteen vuoteen seksuaalisesta hyväksikäytöstä kenellekään, vaan käytti alkoholia ja seksiä selviytymiskeinoina (Nix 2013). Coxellin ym. (2000) tutkimuksesta kävi ilmi, että lapsuudessaan seksuaalista väkivaltaa kokeneilla oli monessa tapauksessa kokemuksia myös vapaaehtoisesti harrastetusta seksuaalisesta kanssakäymisestä yli viisi vuotta vanhemman henkilön kanssa. Tällä oli samansuuntaisia negatiivisia vaikutuksia tulevaisuudessa kuin

seksuaalisen väkivallan kokemuksilla, esimerkiksi itsetuhoisen käyttäytymisen havaittiin lisääntyneen. (Coxell ym. 2000, 4; King, Coxell & Mezey 2002, 154-155.)

5.3. Myytit miesten kokemasta seksuaalisesta väkivallasta

Kun vapaaehtoisia pyydettiin kuvailemaan tyypillinen raiskaustilanne, vastauksissa esiintyi useimmiten seuraavat tekijät: uhrina on nainen, tekijänä on tuntematon mies, raiskaustilanteessa käytetään väkivaltaa, uhrille seuraa tilanteesta psyykkinen trauma, uhri on kaapattu tai raahattu jostakin johonkin paikkaan ja raiskaus tapahtuu yöaikaan. Kun vapaaehtoisia pyydettiin kuvailemaan tyypillinen raiskaustilanne silloin kun tekijä on uhrille tuttu, vastaajat kuvasivat tilannetta seuraavasti: tekijällä ja uhrilla on tapahtuma-aikaan suhde, raiskaus tapahtuu sisätiloissa, raiskaus olisi ollut vältettävissä ja uhri on viettänyt aikaa tekijän kanssa jo ennen raiskaustapahtumaan. (Anderson 2007, 235–236.) Miesuhrit eivät ole sitä, mitä ihmiset ensimmäisenä miettivät, kun he ajattelevat seksuaalisen väkivallan uhreja (Nix 2013). Vapaaehtoisia pyydettiin kuvailemaan myös miesten raiskaukseen liittyviä tilannetekijöitä. Useimmiten mainittiin, että tekijä pakottaa uhrin anaalivyöntään, uhri tuntee raiskauksen vuoksi itsensä nöyryytetyksi, uhri ei kerro raiskauksesta kenellekään, tekijällä on homoseksuaalisia taipumuksia, tekijä on voimakkaampi kuin uhri ja uhri on pienikokoisempi kuin tekijä. (Anderson 2007, 238.)

Kun selvitettiin miesten ja naisten suhtautumista miesten raiskauksiin ja raiskauksen uhriin, havaittiin, että miehet uskovat naisia enemmän miesten raiskauksiin liitettyihin myytteihin. Miesten havaittiin olevan myös vähemmän empaattisia ja syyttävän uhria tapahtuneesta useammin kuin naisten. Miehillä havaittiin myös homofobiaan viitattavia ajatuksia useammin kuin naisilla. Syyksi tälle ilmiölle tarjottiin sitä, että naiset ovat useammin myös itse seksuaalisen väkivallan uhreja. Naisilla saattaa olla henkilökohtaista kokemusta seksuaalisesta väkivallasta tai joku heidän läheisensä saattaa olla seksuaalisen väkivallan uhri. Aihe voi olla naisille siis läheisempi ja helpommin ymmärrettävissä. Naiset saattavat tämän vuoksi myös keskustella aiheesta keskenään enemmän kuin miehet. (Struckman-Johnson & Struckman-Johnson 1992, Griffin 1971, Anderson 2007, 228 mukaan.)

Myös mediassa käytävät keskustelut koskevat lähinnä naisiin kohdistunutta seksuaalista väkivaltaa, joten naiset huomaavat ne helpommin. Koska mediassa ei juuri puhuta miehistä seksuaalisen väkivallan uhreina, miesten voi olla vaikeaa tunnistaa miehiä uhreiksi. (Struckman-Johnson & Struckman-Johnson 1992, Griffin 1971, Anderson 2007, 228 mukaan.) Usein tapa, jolla media nostaa esille miehiä raiskauksen uhreina, tukee stereotyyppisiä käsityksiä miesten raiskauksista. Elokuville ja televisiosarjoissa esimerkiksi miesten raiskaukset tapahtuvat vankiloissa – eivät tavallisessa ympäristössä, kuten kotona. Myös Struckman-Johnson & Struckman-Johnsonin (1992) tutkimus viittaa siihen, että stereotyyppisten käsitysten mukaan aikuisia miehiä raiskataan ainoastaan vankiloissa. (Anderson 2007, 228 mukaan.) Miesten raiskauksiin liittyviä myyttejä ei esiinny pelkästään elokuvissa ja televisiosarjoissa, vaan myös lehtikirjoituksissa ja mainoksissa (Turchik & Edwards 2012, 215).

Aiemmin naisten raiskauksiin saatettiin liittää ajatuksia, että uhri salaisesti mielessään toivoi tulevansa raiskatuksi tai hän kerjäksi sitä olemuksellaan, mutta asenteet ovat muuttuneet ajan myötä parempaan suuntaan. Asenteet miesten raiskauksia kohtaan sen sijaan eivät ole vielä muuttuneet. (Anderson 2007, 228.) Tewksburyn (2007) tutkimuksessa pohditaan, että yhteiskunnan suuntautuminen seksuaalista väkivaltaa kokeneita miehiä kohtaan saattaa olla riippuvainen uhrin seksuaalisesta suuntautumisesta ja rikoksenteikijän sukupuolesta (Tewksbury 2007, 23–24). Yhteiskunnalla on puutteelliset taidot tunnistaa seksuaalinen väkivalta miehiä koskevana ilmiönä. Esimerkiksi Yhdysvalloissa seksuaalista väkivaltaa koskevissa laeissa ja asetuksissa on ollut oletus, että seksuaalinen väkivalta tapahtuu miehen ja naisen välillä, naisen ollessa uhrina. (Weiss 2010, 287.) Myös seksuaalista väkivaltaa kokeneilla miehillä voi olla vaikeuksia tunnistaa itseään seksuaalisen väkivallan uhrina (Andersen 2011, 10; Weiss 2010, 289). Ja he voivat olla vastahakoisia myöntämään joutuneensa tapahtuman kohteeksi, jota ei myyttien mukaan pitäisi tapahtua oikeille miehille (Weiss 2010, 289).

5.3.1 Mies seksuaalisen väkivallan kohteena, nainen tekijänä

Weissin (2010) tutkimuksen mukaan miehiin kohdistuvia seksuaalisen väkivallan tekoja ei välttämättä tunnisteta, vaikka suurin osa tapauksista sisältää samanlaisia piirteitä kuin naisten joutuessa uhriksi. Miestä voi olla vaikea tunnistaa seksuaalisen väkivallan uhriksi erityisesti silloin, kun tekijänä on nainen. Myyttien mukaan nainen ei voi raiskata

miestä. Ajatellaan, että miehillä on luonnostaan jatkuva halu olla seksuaalisessa kontaktissa ja heidät nähdään aina myös aloitteentekijöinä seksuaaliseen toimintaan. Myyttien mukaan mies on aina kiinnostunut näkemään ja koskettelemaan naisvartaloa. Tästä johtuen naisen ahdistellessa miestä seksuaalisesti, sitä ei nähdä ongelmana. Tutkimuksessa kuitenkin ilmeni, että kyseiset ahdistelutilanteet ovat miehille epämieluisia. Miehet, joiden oletetaan olevan vahvoja, viriilejä ja kykeneviä puolustamaan itseään, voivat hävetä myöntää joutuneensa nujerretuiksi ja alistetuiksi. (Weiss 2010, 287, 289, 291.)

5.3.2 Myytit homoseksuaalisesta ja seksuaalisesta toimintakyvystä

Seksuaalisen väkivallan tekijän ollessa mies, kokemus herättää erityisesti uhrien keskuudessa ajatuksia homoseksuaalisuudesta sekä omalta että tekijän osalta. Myös terveydenhuollossa työskentelevillä on havaittu olevan samanlaisia virheellisiä käsityksiä uhrien ja tekijöiden seksuaalisesta suuntautumisesta. (Nix 2013; Coxell & King 1996, 298–299.) Seksuaalisen väkivallan tekijä voi olla homoseksuaali, heteroseksuaali tai epävarma omasta seksuaalisuudestaan. (Goyer & Eddleman 1984, Coxell & King 1996, 301 mukaan, Abdullah-Khan 2002, 265.) Uskomuksen uhrin tai tekijän homoseksuaalisuudesta ajatellaan johtuvan siitä, että teon motiivin oletetaan olevan seksuaalinen. Useissa tutkimuksissa on kuitenkin todettu, että seksuaalisen väkivallan teolla on useimmiten motiivina halu alistaa toista ihmistä ja tätä kautta saavuttaa tunne vallasta. Seksuaalinen toiminta on usein toissijainen motiivi, vaikka teko kohdistuukin ihmisen seksuaaliselle alueelle. (Hickson 1994; King 1992; McMullen 1990; Mezey & King 1989, Coxell & King 1996, 298-299 mukaan; Abdullah-Khan 2002, 265.) Jos mies saa seksuaalisen hyväksikäytön aikana erektion tai siemensyöksyn, saattaa tämä johtaa pelkoon siitä, että hän on homoseksuaali tai hän on käyttäytynyt homoseksuaalisesti (Spiegel 2003, Andersen 2011, 6 mukaan). Useissa lähteissä mainitaan vallitsevan käsitys siitä, ettei miehen olisi mahdollista saavuttaa erektiota tai siemensyöksyä omasta tahdostaan riippumatta. Tämä käsitys on kuitenkin saanut vastaansa useita tutkimustuloksia, joiden mukaan mikä tahansa tunnereaktio, kuten viha, pelko tai kipu, voi saada aikaan tällaisen fyysisen reaktion. (Bancroft 1980; Kinsey, Pomeroy & Martin 1948; Sarrell & Masters 1982, Coxell & King 1996, 381 mukaan.)

5.3.3 Myytit maskuliinisuuteen liittyen

Vallitsevan myytin mukaan miestä ei voi pakottaa seksiin. Oletuksena on, että mies kykenee puolustamaan itseään. Mezey & King (1989) selvittivät tutkimuksessaan, että suurin osa miehistä, jotka olivat joutuneet seksuaalisen väkivallan kohteeksi, kuvasivat ylivoimaista epäuskon tunnetta tilanteeseen liittyen, mikä sai heidät avuttomaan, passiiviseen ja alistuneeseen tilaan. Tällaista puolustautumiskyvyn menettämistä voi olla jälkikäteen vaikea käsittää ja se voi tuntua häpeälliseltä. (Gonsiorek 1994; Mezey & King 1989; King 1992; Storr 1968, Coxell & King 1996, 382 mukaan; Abdullah-Khan 2002, 279.) Ajatellaan, että pojan tai miehen joutuessa seksuaalisen väkivallan uhriksi, sillä on vaikutusta myös hänen maskuliinisuuteensa (Depko 2007). Seidlerin (1997) tutkimuksessa eräs nuorimies kertoi kuvitelleensa, että olisi tarpeeksi vahva päästäkseen yli tapahtuneesta, kunnes oli ymmärtänyt, ettei kyse ollut yli pääsemisestä vaan siitä millainen vaikutus tapahtuneella oli omaan mieheyteen tai maskuliinisuuteen. (Seidler 1997, Andersen 2011, 5 mukaan.)

Yksi tapa, jolla miehet voivat pyrkiä säilyttämään kokemuksensa maskuliinisuudesta on uhriksi joutumisen selittäminen alkoholin osuudella asiaan. Alkoholi heikentää ihmisen kykyä puolustautua, joten tämä selittää sen, miten mies on voinut joutua seksuaalisen väkivallan kohteeksi. Tämän selityksen käyttäminen korostuu erityisesti kun seksuaalisen väkivallan tekijänä on nainen. (Weiss 2010, 289.) Toinen maskuliinisuutta korostava asia on vastaan taistelu tai kostaminen. Tämä korostaa miehen kykyä pitää huolta itsestään ja selviytyä tilanteista, tarvittaessa väkivaltaisellakin tavalla. Kostotoimenpiteet kohdistuvat lähes yksinään miestekijöihin. (Weiss 2010, 291.)

5.4. Avun hakeminen

Kukaan ei tiedä varmasti kuinka paljon on niitä miehiä, jotka eivät koskaan kerro seksuaalisen väkivallan kokemuksestaan kenellekään (Anderson 2007, 228). Päätös siitä, kertooko kokemastaan seksuaalisesta väkivallasta, aiheuttaa uhrille usein sisäistä ristiriitaa. Uhrin voivat samaan aikaan kokea tarvitsevansa apua, mutta toisaalta pelätä ystävien ja perheenjäsenten reaktioita. Uhrin mielessä saattaa pyöriä ajatus siitä, uskovatko toiset hänen kertomaansa. Miehet ovat usein haluttomia kertomaan seksuaalisen hyväksikäytön kokemuksistaan. (Walker ym. 2005, 447; Nix 2013.) On kuitenkin havaittu,

että nuoret miehet kertovat seksuaalisesta hyväksikäytöstä helpommin kuin iäkkäät (Coxell ym. 1999, 848). Miehet kokevat, että seksuaalinen väkivalta ei ole aihe josta voisi puhua julkisesti (Tew 2006, Andersen 2011, 5 mukaan). Seksuaalinen väkivalta on stigmatisoiva erityisesti miesten kohdalla, millä voi olla vaikutusta avun hakemisen vähyyteen (Holmes, Offen & Waller 1997; Coxell ym. 2000, Masho & Alvanzo 2010, 241 mukaan).

Abdullah-Khanin (2002) tutkimuksessa raiskauksen kokeneet miehet kertoivat, että pelko ja häpeä estivät heidän avun hakemistaan. Pelon ja häpeän taustalla oli uskomus, että jos joku saisi tietää tapahtuneesta, heitä luultaisiin homoseksuaaleiksi tai heidän uskotaisiin kerjänneen sitä. Muita avun hakemista estäviä tekijöitä olivat raiskaajan pelkääminen, syyllisyys kykenemättömyydestä estää tapahtuma, pelko tapahtuneen vaikutuksesta seksuaalisuuteen ja maskuliinisuuteen, shokki, epäusko, häpeä ja se, ettei uhria uskottaisi. (Abdullah-Khan 2002, 279.)

Ammattiavun hakemiseen vaikuttaa suuresti seksuaalisesta väkivallasta aiheutuneiden fyysisten vammojen vakavuusaste (Masho & Alvanzo 2010, 239; Tewksbury 2007, 27). Masho & Alvanzon (2010) tutkimuksen mukaan ammattiavun hakemiseen vaikuttavia muita tekijöitä ovat tilanteessa koettu uhka, tekijän tuttuus tai sukulaisuussuhde häneen ja tilanteessa koettu vaara. Apua haetaan useimmin tapauksissa, joissa uhria on uhkailtu, hän ymmärtää riskit tai tekijä on uhrille tuttu. (Masho & Alvanzo 2010, 239–241.) Avun hakemista voi puolestaan estää se, että seksuaalista väkivaltaa kokeneiden miesten kokemuksia väheksytään. Kokemusten väheksyminen voi osaltaan hankaloittaa ilmiön esiintuloa. (Andersen 2011, 2.) Avun hakemisessa epäonnistuminen voi vähentää uhrin uskoa siihen, että häneen kohdistunut seksuaalinen väkivalta on väärin (Depko 2007). Epätodennäköisimmin apua hakevat lapsuudessa seksuaalista väkivaltaa kokeneet henkilöt. Lapsi voi pelätä kertoa tapahtuneesta tai kokea jopa syyllisyyttä. (Masho & Alvanzo 2010, 239–241.) Jos lapsuudessaan seksuaalista väkivaltaa kokenut hakee apua, se tapahtuu usein vasta aikuisiällä (Monroe ym. 2005, 770).

Suurin osa uhreista odottaa vuoden tai pidempään ennen kuin etsii apua seksuaalista väkivaltaa kokeneille suunnatuista palveluista (Monroe ym. 2005, 770; Walker ym. 2005, 448). Walkerin ym. (2005) tutkimuksessa 58 % seksuaalista väkivaltaa kokeneista kertoi etsineensä apua psykkisiin ongelmiinsa (Walker ym. 2005, 448). Monroen ym. (2005) tutkimuksen mukaan psykkiset oireet ehtivät usein pahentua merkittävästi en-

nen avunhakemista ja useimmat uhreista raportoivatkin, että juuri pahentuneet psyykkiset oireet ajoivat heidät lopulta hakemaan apua. Seksuaalista väkivaltaa kokeneiden todettiin hakevan nopeammin apua ja tekevän useammin tapahtuneesta rikosilmoituksen, kun tekijä oli tuntematon. (Monroe ym. 2005, 770.)

Abdullah-Khanin (2002) tutkimukseen vastanneista miehistä suurin osa oli hakenut apua tai kertonut kokemastaan raiskauksesta poliisille, neuvoa antaville tahoille tai miehiä tukeville ryhmille. Suurin osa poliisille ilmoittaneista oli tyytyväisiä sieltä saatuun apuun. Neuvoa antaviin tahoihin oltiin sekä tyytyväisiä että tyytymättömiä, mikä tarkoittaa sitä, että lisäkoulutukselle olisi tarvetta. Myös miehille suunnatut ryhmät koettiin hyödyllisiksi ja osa uhreista koki saaneensa apua siitä, että kertoi kokemastaan raiskauksesta vertaisryhmässä. Läheisilleen asiasta kertoneet olivat saaneet huonon vastaanoton. Tyytymättömiä oltiin myös uhreille suunnatuista palveluista ja yleislääkäreiltä saatuun kohteluun. (Abdullah-Khan 2002, 277.)

5.4.1 Palveluiden käyttö ja niiden tarve

Masho & Alvanzon (2010) tutkimuksen mukaan 17,6 % seksuaalista väkivaltaa kokeneista miehistä sai ammattiapua. Suurin osa seksuaalista väkivaltaa kokeneista miehistä ei edes hae apua. (Masho & Alvanzo 2010, 239). Lisäksi osa uhreista hakee seksuaalisesta väkivallasta seuranneisiin vammoihin sairaanhoidollista apua, mutta ei mainitse tapahtumia, jotka ovat olleet vammojen syntymisen taustalla (Walker ym. 2005, 449). Avunhakemisella ei ollut tutkimuksen mukaan yhteyttä itsemurhayritysten määrään tai masennuksen ilmenemiseen. Tämä kertoo siitä, että mielenterveydellistä hoitoa tarvitsevat eivät välttämättä saa tarvitsemaansa apua tarjolla olevista palvelumuodoista. (Masho & Alvanzo 2010, 240–241.)

Raiskauksen kokeneille naisille on olemassa tukipalveluita, mutta nykyisin myös miehet, joita aiemmin ei edes uhreiksi tunnistettu, etsivät useammin apua tarjolla olevista palveluista (Merchant, Lau, Liu, Mayer & Becker 2008, 47–48; Depko 2007; Du Mont ym. 2013, 15). Esimerkiksi Yhdysvalloissa kaikille seksuaalista väkivaltaa kokeneille on ollut tarjolla neuvontapisteitä, auttava puhelinlinja, apua rikosilmoituksen tekemiseen ja mahdolliseen oikeudenkäyntiin (Monroe ym. 2005, 768). Viime aikoina on kyseenalaistettu, ovatko naisille suunnatut palvelut sopivia sellaisenaan myös raiskauksen

kokeneille miehille vai tarvitsevatko miehet toisenlaisia palveluita kuin naiset. On tärkeää, että tukipalveluita ei ole suunniteltu vain naisnäkökulmasta. (Depko 2007; Du Mont ym. 2013, 15.) Depkon (2007) mukaan palveluista, jotka on suunnattu raiskauksen kokeneille miehille, tulee välittyä turvallisuus, jotta miehet uskaltavat tuoda kokemuksensa esille ilman, että heidän tarvitsee uudelleen pelätä uhrin asemaan joutumista (Depko 2007). Abdullah-Khanin (2002) tutkimuksen mukaan neuvoo antavat tahot kertoivat, että seksuaalista väkivaltaa kokeneet miehet tarvitsevat erityisesti hyväksyntää itsessään herääville tunteille ja sitä, että heidän kertomuksiaan tapahtumista pidetään tosina. Esille tuotiin myös tarve ryhmätyöskentelylle, sillä omien vaikeiden kokemusten jakaminen koettiin tärkeäksi. Erityisen tärkeäksi koettiin seksuaalista väkivaltaa kokeneiden miesten parissa työskentelevien henkilöiden läsnäolo koko paranemisprosessin ajan. (Abdullah-Khan 2002, 278–279.)

Du Mont ym. (2013) selvittivät tutkimuksessaan, miten seksuaalista väkivaltaa kokeneet miehet hyödynsivät heille tarjolla olevia terveystalvveluita. Jokainen kyselyyn vastannut mies oli käyttänyt ainakin yhtä sairaalan tarjoamaa palvelua. Tavallisimmat palvelut, joita uhrin käyttävät liittyivät psyykkisten oireiden hoitoon, fyysisten vammojen hoitoon tai kriisitilanteen hoitoon. Lisäksi 73 % uhreista oli saanut lääkehoitoa ja heidän vammojaan oli hoidettu. 70 % uhreista oli käynyt sukupuolitauteitesteissä ja 62 %:lta uhreista oli otettu HIV-testi. (Du Mont ym. 2013, 10–11.) Noin 10 % kaikista seksuaalisen väkivallan uhriksi joutuneista oli saanut jonkin seksiteitse tarttuvan taudin (Coxell ym. 2000, 4). Suurin osa uhreista antoi luvan dokumentoida kuvauksen vammoista ja antoi näytteitä todistusaineistoksi mahdollista rikosilmoitusta varten (Du Mont ym. 2013, 11).

2000-luvun alussa seksuaaliseen väkivaltaan liittyvät ensiapukäynnit olivat kasvaneet Yhdysvalloissa 60 %:lla verrattuna 1970-lukuun (Merchant ym. 2008, 43). Merchant ym. (2008) selvittivät tutkimuksessaan kuka ensiavun palveluita käytti, milloin hoitoon hakeuduttiin, minkä ikäisiä avunhakijat olivat ja ajankohdat, jolloin apua haettiin eniten. Tutkimuksessa havaittiin, että seksuaalista väkivaltaa kokeneet naiset olivat hakeneet apua useammasta paikasta kuin miehet. Miehet olivat hakeneet apua terveyskeskuksista ja erikoissairaanhoidosta, naiset olivat näiden lisäksi käyttäneet seksuaalista väkivaltaa kokeneille naisille suunnattuja auttamispalveluita. Tällaisia palveluita ei miehille ollut tarjolla. Miehet, jotka hakivat apua ensiavusta, hakivat sitä tutkimuksen mukaan 1-8 tunnin sisällä tapahtuneesta. Ensiavusta apua hakeneet miehet olivat suurimmilta osin

18–24-vuotiaita. Tutkimuksen mukaan hoitoon hakeuduttiin yleisimmin kesäkuukausina ja erityisesti viikonloppuisin ilta-aikaan. (Merchant ym. 2008, 46–47.)

5.4.2 Rikosilmoituksen tekeminen

Vain pieni osa seksuaalirikoksista ilmoitetaan poliisille, oli uhrina nainen tai mies (Coxell ym. 1999, 847). 22 % miesten tekemistä seksuaalisen väkivallan teoista ilmoitettiin poliisille, kun taas naisten tekemistä rikoksista ilmoitettiin vain 7 %. Tämän arvioidaan johtuvan myyttien mukaisesta mieskäsityksestä, jonka mukaan miestä pidetään maskuliinisena ja voimakkaana. Kun seksuaalisen väkivallan tekijänä on nainen, pelko kohdistuu maskuliinisuuden menettämiseen. Miestekijöiden kohdalla pelätään homoseksuaalisuuteen liittyviä oletuksia. (Weiss 2010, 286.) Toisaalta on saatu myös tutkimustuloksia, jotka osoittavat, ettei seksuaalisen väkivallan tekijän sukupuolella olisi vaikutusta siihen, tekeekö uhri rikosilmoituksen. Coxellin ym. (2000) mukaan tekijän sukupuolella ei ollut merkitystä rikosilmoitusten määrään myöskään siinä tapauksessa, että seksuaalinen hyväksikäyttö oli tapahtunut lapsuudessa. (Coxell ym. 2000, 4.)

Useista tutkimuksista käy ilmi, että miehiin kohdistuvasta seksuaalisesta väkivallasta suurin osa jää ilmoittamatta viranomaisille. Esimerkiksi Coxellin ym. (1999) tutkimuksessa 2474 vastaajasta vain kaksi oli ottanut seksuaalisen hyväksikäytön vuoksi yhteyttä poliisiin (Coxell ym. 1999, 848). Coxell ym. (2000) tutkimuksessa puolestaan yksikään vastaajista ei ollut tehnyt rikosilmoitusta (Coxell ym. 2000, 4). Niissä tapauksissa, joissa rikosilmoitus tehtiin, tekijä oli uhrille useimmiten tuntematon (Monroe ym. 2005, 770). Arvioidaan, että seksuaalista väkivaltaa kokeneet miehet ilmoittavat rikoksesta huomattavasti harvemmin kuin naiset (Tewksbury 2007, 25; Weiss 2010 283). Syitä, miksi miehet eivät ole tehneet rikosilmoitusta poliisille kokemastaan seksuaalisesta väkivallasta, on todettu olevan leimautumisen pelko, häpeän tunteet ja pelko siitä, että uhrin seksuaalinen suuntautuminen kyseenalaistettaisiin. (Anderson 1982, Tewksbury 2007, 26 mukaan; Weiss 2010, 291.) Weissin (2010) tutkimuksen mukaan häpeä voi olla yksi suurimmista selittävästä tekijöistä ilmoittamatta jättämisen taustalla, kun seksuaalisen väkivallan tekijänä on nainen. Rikosilmoituksen tekemistä voi estää myös pelko siitä, että samaa sukupuolta olevan henkilön tekemää rikosta ei oteta vakavasti, jos uhri on homoseksuaali. (Weiss 2010, 292.) Weiss (2010) pohtii myös tutkimuksessaan, että maskuliinisuudella voi olla vaikutusta ilmoittamatta jättämiseen. Miehet eivät usein

myöskään näe itseään seksuaalisen väkivallan uhrina, koska se on käsitteenä monelle yhä tuntematon sen olemassaolosta huolimatta. (Weiss 2010, 285.)

Weissin (2011) tutkimuksessa todettiin, että seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutuneet pyrkivät selittämään kokemaansa tapahtumaa erilaisin keinoin, välttyäkseen siltä tiedolta, että on joutunut seksuaalisen väkivallan uhriksi. Tutkimustulosten perusteella pystyttiin määrittämään neljä erilaista selitystapaa, joita seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutuneet käyttävät usein selityksenä rikosilmoituksen tekemättä jättämiselle. Yksi näistä selitystavoista on rikollisen tahallisuuden kieltäminen. Tällöin seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutunut selittää tapahtumia sillä, että tekijä ei ole toiminut tarkoituksellisesti tai ei ole pystynyt hallitsemaan käytöstään. Toisena selitystapana tutkimuksessa mainittiin vammojen kieltäminen, jolloin seksuaalista väkivaltaa kokeneen on helpompi pitää tapahtumaa harmittomana tai merkityksettömänä. Kolmantena selitystapana seksuaalista väkivaltaa kokeneet käyttävät oman syyttömyyden kieltämistä, jolloin he voivat perustella tekijän toimintaa sillä, että ovat itse vaikuttaneet tilanteen etenemiseen. Neljäs selitystapa on uhriksi joutumisen kieltäminen, jolloin seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutunut pyrkii korostamaan omaa kykyään selvittää asiasta. Näiden kaikkien selitystapojen avulla seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutunut pyrkii välttymään ajatukselta, että on joutunut rikoksen uhriksi, jolloin ei koeta tarvetta rikosilmoituksen tekoon. (Weiss 2011, 451–452.)

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

6.1. Eettisyys

Etiikka perustuu kysymyksiin hyvästä ja pahasta, sallitusta ja tuomittavasta, oikeasta ja väärästä (Kuula 2006, 21; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 23; Pietarinen & Launis 2002, 42). Eettisesti hyväksyttävä ja luotettava tutkimus edellyttää hyvien tieteellisten käytäntöjen noudattamista. Suomessa hyvää tieteellistä käytäntöä edistää ja valvoo Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK), joka on laatinut hyvää tieteellistä käytäntöä ja sen loukkausten käsittelyä koskevat ohjeet. Ohjeiden noudattaminen on kuitenkin jokaisen tutkijasta tekevän vastuulla. (Kuula 2006, 34–35; Hirsjärvi ym. 2009, 23–24; Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 6.)

Hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu, että noudatetaan tiedeyhteisössä hyväksytyjä periaatteita liittyen tulosten tallentamiseen, esittämiseen ja julkaisemiseen. Tämä tarkoittaa sitä, että tutkijan edellytetään olevan objektiivinen ja tuovan rehellisesti esille tutkimusaineistosta nousseet asiat. Tutkijan tulee kunnioittaa myös muiden tutkijoiden työtä, merkitsemällä lähdeviitteet asianmukaisesti. (Kuula 2006, 34–35; Hirsjärvi ym. 2009, 24; Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 6.) Hyvän tieteellisen käytännön ohjeita voidaan hyödyntää myös opinnäytetyötä tehtäessä. Pyrimme hyvän tieteellisen käytännön noudattamiseen tuomalla opinnäytetyön yhteenvedossa esille tuloksissa ilmenneet ristiriitaisuudet. Huomioimme myös aineistosta merkittävästi esille nousseen aihealueen, joka ei alun perin vastannut opinnäytetyömme tehtäviin. Tästä johtuen lisäsimme opinnäytetyöhömmä uuden tehtävän. Noudatimme hyvää tieteellistä käytäntöä myös kunnioittamalla muiden tutkijoiden tekemää työtä. Opinnäytetyön aineistoon valikoitui useita kirjallisuuskatsauksia, mikä toi mukanaan myös toissijaiset lähteet, jolloin korostui velvollisuutemme merkitä lähdeviitteet asianmukaisesti.

Seksuaalinen väkivalta on aiheena näkymätön ja siksi sitä tarkasteltaessa korostuvat herkkyyden eettiseen pohdintaan ja sensitiivisyys aihetta käsiteltäessä. Sensitiivisyys on Laitisen (2004) mukaan ilmennyt hänen omassa tutkimuksessaan ideologisena, poliittisena ja kulttuurisena herkkyytenä. Laitinen kertoo, että jokaisen tulkinnan jälkeen hän on pyrkinyt miettimään, miksi päätyi valitsemaan kyseisen näkökulman. (Laitinen 2004, 51–53.) Juujärvi, Myyry ja Pessa (2007) puhuvat puolestaan eettisestä herkkyydestä.

Eettinen herkkyyys tarkoittaa sitä, että ihminen pohtii, kuinka oma toiminta vaikuttaa toisiin ihmisiin ja heidän hyvinvointiinsa. Eettinen pohdinta sisältää myös erilaisten toimintatapojen ja niiden seurausten ennakkointia. Siihen kuuluvat myös omien asenteiden, tunteiden ja ennakkoluulojen tunnistaminen ja refleктоiminen. (Juujärvi ym. 2007, 21–22.) Opinnäytetyötä tehdessämme pyrimme eettiseen herkkyyteen. Pyrimme tunnistamaan itsessämme ne tunteet ja ennakkoluulot, joita aihe meissä herätti, ja keskustelemaan niistä opinnäytetyöparina. Aineiston analysoinnin jälkeen pidimme työelämätahon kanssa työnohjauksellisen tapaamisen, jossa saimme tuoda esiin tunteita ja ajatuksia, joita aineisto oli meissä herättänyt, ja pohtia niitä työelämätahon kanssa.

Laitinen (2004) pohtii myös tutkijan vastuuta siitä, millaisen kuvan hän antaa tutkittavasta aiheesta (Laitinen 2004, 53). Opinnäytetyössämme havaitsimme, että miehiin kohdistuvaan seksuaaliseen väkivaltaan liittyy paljon myyttejä. Nämä myytit voivat estää avun hakemista ja olla vahingollisia uhrille. Tulososiossa tulikin kiinnittää huomiota siihen, että vaikka osa tuloksista oli arkaluontoisia, ne raportoitiin totuudenmukaisesti. Opinnäytetyömme aiheen ollessa sensitiivinen, kiinnitimme huomiota raportoinnin ilmiäsuun ja siihen, millainen vaikutus sillä voi olla henkilöihin, joita aihe koskettaa.

6.2. Luotettavuus

Yksi tutkimuksen tekemisen vaiheista on tutkimuksen reliabiliteetin ja validiteetin arviointi. Vaikka kyseisten termien käyttöä pyritään välttämään, on tärkeää, että jokaisen tutkimuksen kohdalla arvioidaan tutkimuksen luotettavuutta ja pätevyyttä. (Hirsjärvi ym. 2009, 232.) Kirjallisuuskatsauksen tekijältä edellytetään aineistonkeruun toteuttamisen tarkkaa kirjaamista, jotta katsauksen lukijan olisi mahdollista toistaa vastaava tiedonhaku ja saada samanlaiset tulokset (Flinkman & Salanterä 2007, 91). Tehdessämme hakuja elektronisiin tietokantoihin merkitsimme tiedonhaun taulukkoon (liite 1.) käyttämämme elektroniset tietokannat, hakusanat, rajaukset, hakusanojen tuottamat osumat ja valittujen aineistojen lukumäärät. Pyrimme tekemään taulukosta mahdollisimman selkeän, jotta lukija voisi saada käsityksen, kuinka tiedonhakumme on edennyt, ja halutessaan toteuttaa samanlaisen tiedonhaun ja saada samat tulokset.

Kirjallisuuskatsauksen onnistumisen kannalta yksi tärkeimmistä vaiheista on tiedonhaun prosessi. Tiedonhaussa tehdyt virheet voivat näkyä vääristyneinä tuloksina ja aiheuttaa sen, että tutkittavasta ilmiöstä muodostuu epätodenmukainen kuva. Näitä virheitä voidaan ehkäistä käyttämällä asiantuntijan apua tiedonhaun prosessin aikana. (Needleman 2002, McGowan & Samson 2005, Pudas-Tähkä & Axelin 2007, 49 mukaan.) Pohdimme hakusana- ja tietokantavaihtoehtoja yhdessä opinnäytetyöparina, minkä lisäksi hyödynsimme kirjastojen informaatikkojen apua. Kävimme myös Tampereen ammattikorkeakoulun kirjaston järjestämässä tiedonhaun työpajassa, josta saimme apua hakusanojen yhdistelmien muodostamiseen. Näillä tavoilla pyrimme varmistamaan, että teemme tiedonhaut mahdollisimman perusteellisesti ja löydämme kaiken aiheesta saatavilla olevan tiedon. Huolellisesta tiedonhausta huolimatta lopulliseen aineistoon jäi muutamia toissijaisia lähteitä. Toissijaisten lähteiden käyttöä tulisi välttää ja tieto tulisi tarkistaa aina alkuperäisestä lähteestä. Oman työmme kohdalla ongelmia tuotti kuitenkin se, ettei alkuperäisiä lähteitä aina ollut saatavilla. Käytimme toissijaisia lähteitä harkiten ja vain niissä tilanteissa, joissa toissijaiset lähteet sisälsivät opinnäytetyön kannalta merkittävää tietoa.

Objektiivisuus on yksi tutkimuksen luotettavuutta ilmentävä tekijä. Objektiivisuuden saavuttaminen edellyttää tutkijalta kykyä välttää omien tulkintojen vaikutus tuloksiin. Tämä ei kuitenkaan ole aina mahdollista, koska tutkija suodattaa kaiken tiedon omien kokemustensa ja taustansa kautta. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 134, 136.) Opinnäytetyömme aihe on tunteita herättävä ja opinnäytetyöntekijöinä tunnistimme aiheen herättävän myös meissä erilaisia tunteita ja ajatuksia. Pyrimme kuitenkin minimoimaan niiden vaikutuksen opinnäytetyömme luotettavuuteen, esimerkiksi hyödyntämällä työelämäyhteistyökumppanin tarjoamaa työnohjauksellista tapaamista. Tapaaminen tarjosi tilaisuuden reflektoida aiheen herättämiä tunteita ja ajatuksia. Itsessämme heränneiden tunteiden ja ajatusten tiedostaminen edisti objektiivisuuden säilyttämistä opinnäytetyöprosessin aikana.

6.3. Yhteenveto ja pohdinta

Seksuaalinen väkivalta voi olla epäasiallista koskettelua, seksuaalissävytteistä uhkailua, toisen pakottamista seksuaalissävytteisiin tilanteisiin tai toimintoihin, seksuaalista hyväksikäyttöä tai raiskaus. Suurin osa kaikista seksuaalista väkivaltaa kokeneista on joutunut muun kuin raiskauksen tai sen yrityksen kohteeksi. (Swahnberg ym. 2012, 194; Weiss 2010, 286.) Tarkkaa tietoa seksuaalisen väkivallan miesuhrien määrästä ei ole saatavilla. Opinnäytetyössämme käytetyissä tutkimuksissa esiintyi toisistaan poikkeavia arvioita seksuaalisen väkivallan miesuhrien lukumäärästä. Useissa tutkimuksissa otoskoko oli pieni, etenkin miesten kohdalla, mikä on voinut vaikuttaa siihen, että lukujen välillä oli huomattavia eroavaisuuksia.

Seksuaalisen väkivallan kohteeksi voi joutua iästä, sukupuolesta tai seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatta (Coxell ym. 1999, 846; Coxell ym. 2000, 2; Walker ym. 2005, 449). Tästä huolimatta miehiä ei usein tunnisteta seksuaalisen väkivallan kohteeksi (Mendel 1995, Andersen 2011, 6 mukaan; Nix 2013). Lisäksi uhreiksi ajatellaan joutuvan vain miesten, jotka ovat homoseksuaaleja (Walker ym. 2005, 449). Tutkimuksista ilmeni, että homoseksuaalien osuus seksuaalisen väkivallan uhreista oli hieman suurempi kuin heteromiesten. Eräässä tutkimuksessa noin viidesosa homoseksuaaleista miehistä raportoi kokeneensa seksuaalista väkivaltaa. (Hickson 1987, Coxell & King 1996, 384 mukaan; Walker ym. 2005, 449.) Pohdimme, joutuvatko homoseksuaalit miehet useammin seksuaalisen väkivallan kohteeksi vai ilmoittavatko he asiasta useammin. Mietimme myös, voiko seksuaaliseen väkivaltaan liittyvillä myyteillä homoseksuaalisuudesta olla vaikutusta näihin tuloksiin. Onko homoseksuaalimpien helpompi hakea apua, koska heidät mielletään heteromiehiä helpommin seksuaalisen väkivallan uhreiksi.

Vallitsevat myytit seksuaalisesta väkivallasta vain naisia koskevana ilmiönä voivat estää ihmisiä näkemästä miestä seksuaalisen väkivallan kohteena. Myyttien mukaan mies ei voi joutua seksuaalisen väkivallan kohteeksi ja tekijä ei voi olla nainen. Miesten ajatellaan olevan aina seksuaalisesti aktiivisia ja halukkaita heteromiehiä, eikä naisten näin ollen tarvitse pakottaa miehiä seksuaaliseen toimintaan. Miesten oletetaan olevan myös fyysisesti kykeneviä suojautumaan kaikenlaisilta hyökkäyksiltä. (Gonsirek 1994; Mezey & King 1989; King 1992; Storr 1968, Coxell & King 1996, 382 mukaan.) Heidän odotetaan pystyvän hallitsemaan kehonsa fyysisiä reaktioita seksuaalisen väkivallan aikana

– myyttien mukaan mies ei voi saada erektiota tai siemensyöksyä jouduttuaan pakotetuksi seksuaalisiin toimintoihin (Bancroft 1980; Kinsey ym. 1948; Sarrell & Masters 1982, Coxell & King 1996, 381 mukaan; Spiegel 2003, Andersen 2011, 6 mukaan). Lisäksi seksuaalisen väkivallan motiivin uskotaan olevan aina seksuaalinen, vaikka on todettu, että tekijän tarkoituksena on useimmiten alistaa ja kontrolloida toista ihmistä seksuaalisen tarpeen tyydyttämisen sijaan. Tästä ajatuksesta voi juontaa juurensa myös homoseksuaalisuuden liittäminen miesten kokemaan seksuaaliseen väkivaltaan. (Hickson 1994; King 1992; McMullen 1990; Mezey & King 1989, Coxell & King 1996, 381–382 mukaan.) Uhrien ajatellaan olevan homoseksuaaleja tai käyttäytyneen homoseksuaalisuutta vihjailevalla tavalla (Coxell & King 1996, 382). Miesten seksuaalista väkivaltaa koskevat myytit on pystytty kuitenkin tutkimusten avulla todistamaan virheellisiksi (Kinsey ym. 1948; Bancroft 1980; Sarrell & Masters 1982; Mezey & King 1989; Coxell & King 1996, 381-382 mukaan).

Vallalla olevat uskomukset ovat yhteneväisiä uhrien omien uskomusten kanssa. Voimakas myytteihin uskominen näkyy myös median ja yhteiskunnan toiminnassa, ilmiö ei siis ilmene vain yksilötasolla vaan se on havaittavissa myös laajamittaisempana ilmiönä. Esimerkiksi elokuvissa, tv-ohjelmissa, lehtiartikkeleissa ja seksuaalista väkivaltaa koskevissa kampanjoissa miesuhrinäkökulma on jätetty pimentoon – mies esitetään tekijänä ja nainen uhrina. (Turchik & Edwards 2012, 215.) Myös miesuhrien huomioiminen palvelujärjestelmässä on jäänyt vähemmälle ja näin ollen miehet eivät välttämättä hakeudu heille tarjolla olevien palveluiden piiriin (Merchant ym. 2008, 46–47). Miesten kokemaa seksuaalista väkivaltaa on aiheena nousemassa esille ja olemme itse kohdanneet aihetta käsitteleviä keskusteluja sosiaalisessa mediassa. Myös työelämäyhteistyötahomme mukaan seksuaalista väkivaltaa kokeneilta miehiltä on tullut yhteydenottoja auttamistahoihin aiempaa enemmän. Seksuaalista väkivaltaa kokeneiden miesten tavoittaminen on kuitenkin edelleen vaikeaa, mikä näkyi siinä, että miesten kokemuksia kuvaavan materiaalin saaminen opinnäytetyötä varten osoittautui vaikeaksi.

Seksuaalisen väkivallan uhrilla voi olla vaikeuksia tunnistaa itseään uhriksi, koska yleinen keskustelu aiheesta on vähäistä. Lisäksi avun hakeminen voi herättää uhrissa ristiriitaisia tunteita – hän voi kokea tarvetta hakea apua, mutta toisaalta hän voi pelätä muiden suhtautumista tapahtumien paljastuessa. (Walker ym. 2005, 447; Nix 2013.) Osa seksuaalisen väkivallan seurauksista ilmenee välittömästi tapahtuman jälkeen, mutta seuraukset voivat näkyä myös vasta vuosien kuluttua. Vakavat fyysiset vammat no-

peuttavat avun piiriin hakeutumista, mutta apua haetaan usein vasta pitkän ajan kuluttua tapahtuneesta ja psyykkisen oireilun pahennuttua. (Monroe ym. 2005, 770; Tewksbury 2007, 27; Masho & Alvanzo 2010, 239.) Erityisesti lapsuudessa seksuaalista väkivaltaa kokeneiden avun hakeminen viivästyy tai apua ei haeta ollenkaan. (Monroe ym. 2005, 770). Avun hakemista estäviä tekijöitä voivat olla tunnistamisvaikeuden lisäksi leimautumisen pelko ja häpeän tunteet (Anderson 1982, Tewksbury 2007, 26 mukaan; Abdullah-Khan 2002, 257; Weiss 2010, 291). Tutkimuksissa on pohdittu, onko seksuaalista väkivaltaa kokeneilla naisilla ja miehillä erilaiset tarpeet auttamispalveluiden suhteen vai voisiko naisille suunnattuja palveluja hyödyntää sellaisinaan myös miehille. (Depko 2007; Du Mont ym. 2013, 15.)

Seksuaalisen väkivallan miesuhrit tekevät harvoin rikosilmoitusta tapahtuneesta. Osassa tutkimuksista on esitetty, että rikoksen tekijän sukupuolella olisi vaikutusta rikosilmoituksen tekemiseen. Aiheesta on kuitenkin ristiriitaisia tutkimustuloksia, mistä johtuen ei voida tehdä päätelmiä, ilmoittaako seksuaalista väkivaltaa kokenut tapahtuneesta useammin tai yhtä usein tekijän ollessa mies kuin nainen. (Coxell ym. 1999, 848; Coxell ym. 2000, 4; Tewksbury 2007, 25; Weiss 2010, 286.) Uhrin käyttävät erilaisia selitystapoja rikosilmoituksen tekemättä jättämiselle. Selitystapojen avulla he voivat kieltää rikoksen olemassaolon ja näin ollen välttyä ajatukselta, että ovat joutuneet seksuaalisen väkivallan uhriksi. (Weiss 2011; 451–452.)

Aineistomme koostui tutkimuksista, joita oli tehty muun muassa Kanadassa, Iso-Britanniassa ja Norjassa. Suurin osa tulososiomme aineistosta oli kuitenkin peräisin yhdysvaltalaisista tutkimuksista ja aineistossa oli vain yksi suomalainen artikkeli. Tämän pohjalta voidaan pohtia, ovatko opinnäytetyömme tulokset rinnastettavissa miesten kokemaan seksuaaliseen väkivaltaan Suomessa. Voidaan myös pohtia ovatko miehen asema tai mieskulttuuri erilaisia Yhdysvalloissa kuin Suomessa. Toisaalta kyseessä on kaksi länsimaata ja hyvinvointivaltiota, joten tämän näkökulman pohjalta tuloksia voidaan pitää ainakin suuntaa antavina myös Suomessa.

6.4. Jatkotutkimus- ja kehittämissuhteet

Opinnäytetyöhön tekemiemme tiedonhakuja perusteella havaitsimme, että seksuaalista väkivaltaa koskevia tutkimuksia on tehty Suomessa suhteellisen vähän. Erityisesti

miesnäkökulman huomiointi on vähäistä. Tutkimuksissa saatetaan mainita, että seksuaalisen väkivallan uhrina voi olla myös mies, mutta muuta tietoa aiheesta ei ole. Olisikin tärkeää, että miesten kokemasta seksuaalisesta väkivallasta tehtäisiin kattavaa tutkimusta ja asiantuntijoiden tietämystä aiheesta hyödynnettäisiin. Miesuhrien ääni ei myöskään ole kuuluvilla, joten kokemusten huomiointi tutkimuksessa olisi tärkeää. Seksuaalista väkivaltaa kokeneiden miesten avun hakemisesta tulisi saada lisää tutkimustietoa, jotta voitaisiin tunnistaa avun hakemista estäviä ja edistäviä tekijöitä ja tätä kautta kehittää auttamispalveluita.

Opinnäytetyöprosessin aikana havaitsimme sekä käytännössä että aineiston kautta, että seksuaalista väkivaltaa kokeneita miehiä on hyvin vaikea tavoittaa. Aineistosta nousi esille, että uhrin ottavat yhteyttä erinäisiin tahoihin, jotka eivät kuitenkaan yksinään pysty tarjoamaan riittävää apua. Tästä johtuen seksuaaliväkivaltatyön edistäminen edellyttää tiivistä yhteistyötä hoitotyöntekijöiden, seksuaaliväkivaltatyöntekijöiden, viranomaisten ja miesryhmien kanssa työskentelevien henkilöiden välillä, jotta tulevaisuudessa yhtenäisempien auttamispalveluiden tarjoaminen olisi mahdollista. Auttamispalveluiden kehittämisellä voitaisiin välttää myös avunhakijoiden putoaminen eri auttamistahojen välimaastoon. Tietoa tarjolla olevien palveluiden olemassaolosta miehille tulisi myös lisätä.

LÄHTEET

- Abdullah-Khan, N. 2002. Survivors of male rape: The emergence of a social and legal issue. Center of Criminology. School of Social Sciences. Middlesex University.
- Andersen, T. 2011. Against the wind: Male victimization and the ideal of manliness. *Journal of Social Work* 4/2013, 1-17.
- Anderson, C. 1982. Males as sexual assault victims: multiple levels of trauma. *Journal of Homosexuality* 7, 145-162.
- Anderson, I. 2007. What is a typical rape? Effects of victim and participant gender in female and male rape perception. *British Journal of Social Psychology* 46, 225-245.
- Bancroft, J. 1980. Psychophysiology of sexual dysfunction. Teoksessa Van Praeg, H. 1980. *Handbook of Biological Psychiatry*. New York: Dekker, 359-392.
- Brusila, P. 2001. Seksuaalinen väkivalta ja sen kohtaaminen. *Suomen Lääkärilehti* 41/2001, 4195-4197.
- Brusila, P. 2008. Parisuhdeväkivallan kohtaaminen vastaanotolla. *Lääketieteellinen aikakauskirja Duodecim* 124(1), 50-55.
- Coxell, A. & King, M. 1996. Male victims of rape and sexual abuse. *Sexual and Marital Therapy* 11(3), 297-308.
- Coxell, A., King, M., Mezey, G. & Dawn, G. 1999. Lifetime prevalence, characteristics and associated problems on non-consensual sex in men: Cross sectional survey. *British Medical Journal* 318, 846-850.
- Coxell, A., King, M., Mezey, G. & Kell, P. 2000. Sexual molestation of men: interviews with 224 men attending genitourinary medicine service. *International Journal of STD & AIDS* 11(9), 574-578.
- Depko, T. 2007. Male sexual assault survivor says change is badly needed. Brampton: The Brampton Guardian.
- Dorais, M. 2002. Don't tell: the sexual abuse of boys. Kääntänyt englanniksi Denholm Meyer, I. Montreal: McGill-Queen's University Press.
- Du Mont, J., Macdonal, S., Meghan, W. & Turner, L. 2013. Male victims of adult sexual assault: a descriptive study of survivors' use of sexual assault treatment services. *Journal of Interpersonal Violence*, 15, 1-19.
- Flinkman, M. & Salanterä, S. 2007. Integroitu katsaus – eri metodeilla tehdyn tutkimuksen yhdistäminen katsauksessa. . Teoksessa Johansson, K., Axelin, A., Stolt, M. & Ääri, R-L. (toim.) *Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen*. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja. A:51/2007, 84-100.
- Griffin, S. 1971. Rape: The All-American Crime. *Ramparts* 10, 26-35.

Gonsiorek, J. 1994. A Critique of current models of sexual abuse. Teoksessa Gonsiorek, J., Bera, W. & LeTorneau, D. 1994. (toim.) *Male sexual abuse*. Thousand Oaks: Sage Publications, 21-36.

Goyer, P. & Eddleman, H. 1986. Same-sex rape of non-incarcerated men. *American Journal of Psychiatry* 141, 576-579.

Harjajärvi, M., Kiiikkala, I. & Pirkola, S. 2007. Puolitoista vuotta tsunamin jälkeen. Aasian luonnonkatastrofin seuraamusten psykososiaalinen hoito Suomessa. Helsinki: Stakes.

Hartwick, C., Desmarais, S. & Henning, K. 2007. Characteristics of male and female victims of sexual coercion. *The Canadian Journal of Human Sexuality* 16(1-2), 31-44.

Hickson, F., Davies, P., Hunt, A., Weather, P., McManus, T. & Coxon, A. 1994. Gay men as victims of nonconsensual sex. *Archives of Sexual Behaviour* 23, 281-294.

Hines, D., Armstrong, J., Palm, K. & Cameron, A. 2012. Gender differences in sexual assault victimization among college students. *Scholarly Journals*, 27, 922-940.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. *Tutki ja kirjoita*. Helsinki: Tammi.

Holmes, G., Offen, L. & Waller, G. 1997. See no evil, hear no evil, speak no evil: Why do relatively few male victims of childhood sexual abuse receive help for abuse-related issues in adulthood? *Clinical Psychology Review* 17(1), 69-88.

Johansson, K. 2007. Kirjallisuuskatsaukset – Huomio systemaattiseen kirjallisuuskatsaukseen. Teoksessa Johansson, K., Axelin, A., Stolt, M. & Ääri, R-L. (toim.) *Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen*. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja. A:51/2007, 3-7.

Jokinen, A. 2010. Kriittinen mies- ja maskuliinisuustutkimus. Teoksessa Saresmaa, T., Rossi, L-M. & Juvonen, T. (toim.) *Käsikirja sukupuoleen*. Tampere: Vastapaino, 128–138.

Jokinen, A. 2012. Miehet osana tasa-arvokeskustelua ja –politiikkaa. Jokinen, A. (toim.) Teoksessa *Mieskysymys. Miesliike, -työ, -tutkimus ja tasa-arvopolitiikka*. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy, 63–76.

Jokinen, A., Ahlbäck, A. & Kinnarinen, K. 2012. Näkymätön sukupuoli näkyväksi. Teoksessa Jokinen, A. (toim.) *Mieskysymys. Miesliike, -työ, -tutkimus ja tasa-arvopolitiikka*. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy, 171–185.

Josephson, G. 1979. The male rape victim: Evaluation and treatment. *Journal of the American College of the Emergency Physicians* 8, 13-15.

Julkunen, R. 2012. Mieskysymys suomalaisen tasa-arvopolitiikan asialistalla. Teoksessa Jokinen, A. 2012. (toim.) *Mieskysymys. Miesliike, -työ, -tutkimus ja tasa-arvopolitiikka*. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy, 30–43.

Junkkari, I. & Junkkari, K. 2004. *Mieheksi joka olet*. Jyväskylä: Gummerus.

- Juujärvi, S., Myyry, L. & Pessa, K. 2007. Eettinen herkkyys ammatillisessa toiminnassa. Helsinki: Tammi.
- Kaufman, A., Divasto, P., Jackson, R., Voorhees, R. & Christy, J. 1980. Male rape victims: Noninstitutionalized assault. *American Journal of Psychiatry* 137, 221–223.
- Kilpiä, J. 2006. Seksuaalisuus kohdattavissa. Teoksessa Sanasta miestä. Kokemuksia miesten kriisityöstä. Helsinki: Ensi- ja turvakotien liiton julkaisu 36, 43–50.
- King, M. 1992. *Male sexual assault in the community*. Oxford University Press, 1-12.
- King, M., Coxell, A. & Mezey, G. 2002. Sexual molestation of males: associations with psychological disturbance. *British Journal of Psychiatry* 181, 153-157.
- Kinsey, A., Pomeroy, W. & Martin, C. 1948. *Sexual behavior in the human male*. Philadelphia: PA Saunders.
- Krug, E., Dahlberg, L. & Mercy, J. (ed.) 2002. *World report on violence and health*. World Health Organization.
- Kuula, A. 2006. *Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys*. Tampere: Vastapaino.
- Kääriäinen, J. 2006. Väkiältä ja apuun turvautuminen. Teoksessa Piispa, M., Heiskanen, M., Kääriäinen, J. & Siren, R. 2006. Naisiin kohdistunut väkiältä 2005. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisuja 225. Helsinki: Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos, 103-121.
- Kääriäinen, M. & Lahtinen, M. 2006. Systemaattinen kirjallisuuskatsaus tutkimustiedon jäsentäjänä. *Hoitotiede* 18 (1), 37–45.
- Laitinen, M. 2004. *Häväistyt ruumiit, rikotut mielet*. Tampere: Vastapaino.
- Laki seksuaalirikoksista 1998/563.
- Lampinen, P. 2007. *Raiskattu mies. Tutkimus miehiin kohdistuvasta seksuaalisesta väkivallasta*. Jyväskylän yliopisto. Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos. Pro gradu - tutkielma.
- Leino-Kilpi. 2007. Kirjallisuuskatsaus – tärkeää tiedon siirtoa. Teoksessa Johansson, K., Axelin, A., Stolt, M. & Ääri, R-L. (toim.) *Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen*. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja. A: 51/2007, 2.
- Masho, S. & Alvanzo, A. 2010. Help-seeking behaviors of men sexual assault survivors. *American Journal of Men's Health* 4(3), 237-242.
- Matikainen, P. 2012. *Naisten mies. Mieheyden diskursiivinen rakentuminen Me Naiset-lehden henkilökuvissa*. Jyväskylän yliopisto. Viestintätieteiden laitos. Pro gradu - tutkielma.

- McGowan, J. & Samson, M. 2005. Systematic reviews need systematic searches. *Journal of Medical Library Association* 93(1), 74-80.
- McMullen, R. 1990. *Male rape: Breaking the silence on the last taboo*. London: Gay Men's Press.
- Mendel, P. 1995. *The male survivor: the impact of sexual abuse*. London: SAGE.
- Merchant, R., Lau, T., Liu, T., Mayer, K. & Becker, B. 2008. Adult sexual assault evaluations at Rhode Island emergency departments 1995-2001. *Journal of Urban Health: Bulletin of the New York Academy of Medicine* 86(1), 43-53.
- Mezey, G. & King, M. 1989. The effects of sexual assault on men. *Psychological Medicine*, 19, 205-209.
- Monroe, L., Kinneym L., Weist, M., Dafeamekpor, D., Dantzler, J. & Reynolds, M. 2005. The experience of sexual assault: findings from a statewide victim needs assessment. *Journal of Interpersonal Violence* 20, 767-773.
- Myers, M. 1989. Men sexually assaulted as adults and sexually abused as boys. *Archives of Sexual Behaviour* 18, 117-130.
- Needleman, I. 2002. A guide to systematic reviews. *Journal of Clinical Periodontology* 29(3), 6-9.
- Nix, N. 2013. Male survivors of sexual assault break silence, combat stigma. Washington: Tribune Business News.
- Nyqvist, L. 2006. Miesten kriisikeskuksen loppuarviointi. Teoksessa *Sanasta miestä. Kokemuksia miesten kriisityöstä*. Helsinki: Ensi- ja turvakotien liiton julkaisu 36, 86-169.
- Patterson, D., Greeson, M. & Campbell, R. 2009. Understanding rape survivors decisions not to seek help from formal social systems. *Health & Social Work*, 34(2), 127-136.
- Pietarinen, J. & Launis, V. 2002. Etiikan luonne ja alueet. Teoksessa *Karjalainen, S., Launis, V., Pelkonen, R. & Pietarinen, J. 2002. (toim.) Tutkijan eettiset valinnat*. Tampere: Tammerpaino.
- Poliisin tietoon tullut rikollisuus. 2012. Tilastokeskus.
- Pudas-Tähkä, S-M. & Axelin, A. 2007. Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen aiheen rajausta, hakutermit ja abstraktien arviointi. Teoksessa *Johansson, K., Axelin, A., Stolt, M. & Ääri, R-L. (toim.) Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen*. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja. A:51/2007, 46-57.
- Punamäki, R-L. & Ylikomi, R. 2007. Raiskaustrauma I: Raiskauksen kokeminen altistaa psyykkisille ongelmille. *Suomen Lääkärilehti* 8/2007, 757-761.

- Raiskauskriisikeskus Tukinainen. 2010. Raiskauskriisikeskus Tukinainen kriisipäivystyksen ja juristipäivystyksen tilastobarometri 2009. Luettu 7.9.2013 <http://www.tukinainen.fi/tilastobarometri2009.pdf>
- Rikollisuustilanne 2011. Rikollisuus ja seuraamusjärjestelmä tilastojen valossa. 2012. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisuja 262. Helsinki: Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos.
- Salminen, A. 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyyppeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Opetusjulkaisuja 62, julkisjohtaminen 4. Vaasa: Vaasan yliopiston julkaisu.
- Sanderson, C. 2009. Introduction to counselling survivors of interpersonal trauma. London: Jessica Kingsley Publishers.
- Sarrell, P. & Masters, W. 1982. Sexual molestation of men by women. Archives of Sexual Behaviour 11, 117-130.
- Scarce, M. 1997. Male on male rape: the hidden toll of stigma and shame. New York: Insight Books.
- Seidler, J. 1997. Man enough: Embodying masculinities. London: SAGE.
- Setlementtiyhdistys Naapuri ry. VÄLITÄ! Seksuaaliväkivaltatyön verkostohanke. 2013. Luettu 17.9.2013. <http://www.naapuri.fi/tyomuodot/valita-hanke>
- Simpson, R. & Coté, W. 2006. Covering violence: a guide to ethical reporting about victims and trauma. New York: Columbia University Press.
- Smith, L. & Ford, J. 2010. History of forced sex and recent sexual risk indicators among young adult males. Perspectives on Sexual and Reproductive Health 42(2), 87-92.
- Spiegel, J. 2003. Sexual abuse of males: the SAM model of theory and practice. New York: Brunner-Routledge.
- Stermac, L., Sheridan, P., Davison, A. & Dunn, S. 1996. Sexual assault of adult males. Journal of Interpersonal Violence, 11, 52-64.
- Stolt, M. & Routasalo, P. 2007. Tutkimusartikkelien valinta ja käsittely. Teoksessa Johansson, K., Axelin, A., Stolt, M. & Ääri, R-L. (toim.) Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja. A:51/2007, 58–70.
- Storr, A. 1968. Human Aggression. London: Penguin.
- Struckman-Johnson, C. & Struckman-Johnson, D. 1992. Acceptance of male rape myths among college men and women. Sex Roles 27, 85-100.
- Swahnberg, K., Davidsson-Simmons, J., Hearn, J. & Wijma, B. 2012. Men's experiences of emotional, physical and sexual abuse and abuse in health care: A cross-sectional study of Swedish random male population sample. Scandinavian Journal of Public Health 40/2012, 191-202.

- Tarvainen, A. 2009. Tasapainotettu mittaristo hoitotyön johtamista ohjaavana työmenetelmänä julkisessa terveydenhuollossa. Systemaattinen kirjallisuuskatsaus. Kuopion yliopisto. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Hoitotieteen laitos. Pro gradu –tutkielma.
- Tew, J. 2006. Understanding power and powerlessness: Towards a framework for emancipatory practice in social work. *Journal of Social Work* 6(1), 33-51.
- Tewksbury, R. 2007. Effects of sexual assaults on men: physical, mental and sexual consequences. *International Journal of Men's Health* 6, 22–35.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.
- Turchik, J. 2012. Sexual victimization among male college students: assault severity, sexual functioning and health risk behaviors. *Psychology of Men & Masculinity* 13(3), 243-255.
- Turchik, J. & Edwards, K. 2012. Myths about male rape: a literature review. *Psychology of Men & Masculinity* 13(2), 211-226.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2012. Luettu 7.10.2013. http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf
- Valasti-Lindgren, H. 2012. Taisto, Urho ja Voitto – selviytyjät. Teoksessa Kuusikallio, V. & Kuusikallio, K. 2012. Hyväksikäytetyt: selviytyjät kertovat. Helsinki: Minerva, 169-187.
- Virtanen, J. 2002. Kliininen seksologia. Helsinki: WSOY.
- Walker, J., Archer, J. & Davies, M. 2005. Effects of male rape on psychological functioning. *British Journal of Clinical Psychology*, 44, 445-451.
- Weiss, K. 2010. Male sexual victimization: Examining men's experiences of rape and sexual assault. *Men and Masculinities* 12(3), 275–298.
- Weiss, K. 2011. Neutralizing sexual victimization: A typology of victims' non-reporting accounts. *Theoretical Criminology* 15(4), 445-467.
- Ylikomi, R. & Virta, V. 2008. Raiskaustraumanhoito. Opas CPT-menetelmän käyttöön. Jyväskylä: PS-kustannus.

LIITTEET

Liite 1. Tiedonhaun taulukko

1 (5)

Artikkeliviitetietokanta	Hakusanat, hakuosumat ja rajaukset	Valitut
Aleksi	Seksuaalinen väkivalta JA mies osumia: 1 vuosirajaus: 2005-2013	Valitut: 0
Aleksi	Seksuaalinen hyväksikäyttö JA mies osumia: 15 vuosirajaus: 2005-2013	Valitut: 0
Aleksi	Raiskaus JA mies osumia: 4 vuosirajaus: 2005-2013	Valitut: 0
Aleksi	Seksuaalinen väkivalta osumia: 4 vuosirajaus: 2005-2013	Valitut: 0
Aleksi	Seksuaalinen väkivalta JA avunhakeminen osumia: 0 ei rajoja	
Aleksi	Seksuaalinen väkivalta JA hoitoon hakeutuminen osumia: 0 ei rajoja	
Aleksi	Seksuaalinen hyväksikäyttö JA avun hakeminen osumia: 0 ei rajoja	
Aleksi	Seksuaalinen hyväksikäyttö JA hoitoon hakeutuminen osumia: 0 ei rajoja	
Aleksi	Seksuaalinen JA väkivalta osumia: 53 vuosirajaus: 2005-2013	Valitut: 0

Valittuja yhteensä: 0

(jatkuu)

Artikkeliviitetietokanta	Hakusanat, hakuosumat ja rajaukset	Valitut
Arto	Seksuaalinen väkivalta AND mies osumia: 2 ei rajausta	Valitut: 0
Arto	Seksuaalinen hyväksikäyttö AND mies osumia: 0 ei rajoja	
Arto	Raiskaus AND mies osumia: 0 ei rajoja	
Arto	Seksuaalinen väkivalta osumia: 15 vuosirajaus: 2003-2013	Valitut: 0
Arto	Seksuaalinen väkivalta AND avun hakeminen osumia: 0 ei rajoja	
Arto	Seksuaalinen väkivalta AND hoitoon hakeutuminen osumia: 0 ei rajoja	
Arto	Seksuaalinen hyväksikäyttö NOT lapsi osumia: 68 ei rajoja	Valitut: 0
Arto	Seksuaalinen hyväksikäyttö AND avun hakeminen osumia: 0 ei rajoja	
Arto	Seksuaalinen hyväksikäyttö AND hoitoon hakeutuminen osumia: 0 ei rajoja	

Valittuja yhteensä: 0

Artikkeliviitetietokanta	Hakusanat, hakuosumat ja rajaukset	Valitut
Medic	Seksuaalinen väkivalta AND mies osumia: 12 vain kokotekstit vuosirajaus: 2005 - 2013	Valitut: 0
Medic	Seksuaalinen hyväksikäyttö AND mies osumia: 8 vain kokotekstit vuosirajaus: 2005-2013	Valittu: 1
Medic	Raiskaus AND mies osumia: 0 ei rajauksia	
Medic	Seksuaalinen väkivalta NOT lapsen osumia: 169 vain kokotekstit vuosirajaus: 2005-2013	Valitut: 0
Medic	seksuaalinen väkivalta AND avun hakeminen osumia: 2 ei rajauksia	Valitut: 0
Medic	Seksuaalinen väkivalta AND hoitoon hakeutuminen osumia: 7 ei rajauksia	Valitut: 1
Medic	Seksuaalinen AND väkivalta osumia: 19 vain kokotekstit vuosirajaus: 2005-2013	Valitut: 1
Medic	Seksuaalinen hyväksikäyttö AND hoitoon hakeutuminen osumia: 1 ei rajauksia	Valitut: 0
Medic	Seksuaalinen hyväksikäyttö AND avun hakeminen osumia: 0 ei rajauksia	

Valittuja yhteensä: 3

Artikkeliviitetietokanta	Hakusanat, hakuosumat ja rajaukset	Valitut
Cinahl	Sexual abuse AND (male OR men OR man) NOT (child OR aids OR hiv) osumia: 182 vain kokotekstit vuosirajaus: 2005-2013	Valitut: 2
Cinahl	Sexual victimization AND (male OR men OR man) osumia: 35 vain kokotekstit vuosirajaus: 2005-2013	Valitut: 2
Cinahl	Rape AND (male OR men OR man) osumia: 126 vain kokotekstit vuosirajaus: 2005-2013	Valitut: 3
Cinahl	Sexual victimization AND help osumia: 6 vain kokotekstit vuosirajaus: 2005-2013	Valittu: 0
Cinahl	Rape AND (admission OR care) NOT female osumia: 17 vain kokotekstit vuosirajaus: 2005-2013	Valitut: 0
Cinahl	Rape AND help seeking osumia: 9 vain kokotekstit vuosirajaus: 2005-2013	Valitut: 0

Valittuja yhteensä: 7

Artikkeliviitetietokanta	Hakusanat, hakuosumat ja rajaukset	Valitut
Pubmed	Male sexual assault AND help osumia: 46 vuosirajaus: 2003-2013	Valitut: 1
Pubmed	(Sexual assault) AND help osumia:102 vain kokotekstit vuosirajaus: 2005-2013	Valitut: 1
Pubmed	Sexual-victimization AND male osumia: 131 vain kokotekstit vuosirajaus: 2005-2013	Valitut: 0
Pubmed	Rape AND male-victim osumia: 3 vain kokotekstit vuosirajaus: 2005-2013	Valitut: 1

Valittuja yhteensä: 3

Liite 2. Kuvio tuloksia havainnollistavasta luokittelurungosta

Kuvio 2. Tuloksia havainnollistava luokittelurunko

Liite 3. Taulukko opinnäytetyössä käytetyistä tutkimuksista

1 (8)

Tutkimuksen tekijä ja julkaisuvuosi	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimusmenetelmä	Tutkimuksen keskeiset tulokset
<p>Abdullah-Khan (2002)</p> <p>Survivors of male rape: The emergence of a social and legal issue</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli tarkastella miesten raiskauksen luonnetta ja sen vaikutusta miesten elämään.</p>	<p>Kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen tutkimus</p> <p>n=1344 (kvant.) n=16 (kval.)</p>	<p>Median kiinnostus miesten raiskaustapauksiin on kasvanut 1980-luvulta. Media käsittelee ilmiötä sekä stereotyyppien mukaisesti että niitä kyseenalaistaen.</p> <p>Poliisina toimivista suurimmalla osalla oli stereotyyppisiä käsityksiä miesten raiskauksista ja suurin osa ei tunnistanut ilmiön olemassaolon mahdollisuutta.</p> <p>Tekijöitä oli useimmiten yksi, hän oli uhrille tuttu ja raiskaus tapahtui tutussa ympäristössä. Kaikki tapaukset sisälsivät väkivaltaa, sen uhkaa, pakottamista, uhkailua tai kiristystä.</p> <p>Seurauksina voi olla vakavia psyykkisiä ongelmia, pelkoja, itsetuhoisuutta ja epävarmuutta omasta miehisyydestä.</p>
<p>Andersen (2011)</p> <p>Against the wind: male victimization and the ideal of manliness</p>	<p>Tutkimusartikkelin tarkoituksena oli tiivistää tietoa liittyen seksuaalista väkivaltaa kokeneiden miesten kokemuksiin ja niiden yhteydestä miehisyyden kokemiseen.</p>	<p>Kirjallisuuskatsaus</p>	<p>Se, että seksuaalista väkivaltaa kokeneiden miesten kokemuksiin ei suhtauduta vakavasti, johtuu perinteisistä mieskäsityksistä. Seksuaalista väkivaltaa kokeneet miehet eivät tästä johtuen halua nähdä itseään uhrin asemassa ja aiheesta vaietaan.</p>

(jatkuu)

Tutkimuksen tekijä ja julkaisu vuosi	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimusmenetelmä	Tutkimuksen keskeiset tulokset
<p>Anderson (2007)</p> <p>What is a typical rape? Effects of victim and participant gender in female and male rape perception</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää käsityksiä naisten kokemista raiskauksista, miesten kokemaan seksuaaliseen väkivaltaan liittyvistä oletuksista ja onko käsityksillä ero sukupuolesta riippuen.</p>	<p>Kvalitatiivinen tutkimus</p> <p>N=119</p>	<p>Naisten kokema raiskaus määriteltiin stereotyyppien mukaiseksi raiskaukseksi, jossa tekijän oletettiin olevan tuntematon. Miesten kokemaan seksuaaliseen väkivaltaa liitettiin useammin määritelmiä, jotka olivat virheellisiä, seksuaalisioivia ja homofobisia.</p>
<p>Coxell & King (1996)</p> <p>Male victims of rape and sexual abuse</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli esitellä aiempia tutkimustuloksia ja haastaa seksuaalista väkivaltaa koskevat myytit liittyen uhriin, tekijään ja ilmiön uskottavuuteen.</p>	<p>Kirjallisuuskatsaus</p>	<p>Seksuaalisesta väkivallasta, sen esiintyvyydestä ja seurauksista ei ole tarpeeksi tietoa, jotta aiheesta voitaisiin muodostaa tarkka kokonaiskuva. On kuitenkin saatu viitteitä siitä, että ilmiö voi aiheuttaa psyykkisiä ongelmia. Tutkimusta tarvitaan, jotta seksuaalista väkivaltaa kokeneille voitaisiin tarjota näyttöön perustuvaa hoitoa.</p>

Tutkimuksen tekijä ja julkaisu vuosi	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimusmenetelmä	Tutkimuksen keskeiset tulokset
<p>Coxell, King, Mezey & Gordon (1999)</p> <p>Lifetime prevalence, characteristics and associated problems on non-consensual sex in men: Cross sectional survey</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli havainnollistaa miesten kokemuksia seksuaalisesta väkivallasta elämänsä aikana ja tutkia yhteyttä lapsuuden aikaisen ja aikuisuudessa tapahtuneen seksuaalisen väkivallan välillä. Lisäksi tutkittiin näiden yhteyttä sekä psyykkisiin että käyttäytymisen ongelmiin ja avun saamiseen.</p>	<p>Kvantitatiivinen tutkimus</p> <p>N=2474</p>	<p>Suurin osa miesten kokemasta seksuaalisesta väkivallasta tapahtuu lapsuuden aikana. Seksuaalisen väkivallan on todettu lisäävän riskiä psyykkisiin ongelmiin, alkoholin väärinkäyttöön ja itsetuhoisuuteen. Miehillä, jotka olivat hakeneet apua psyykkisiin ongelmiinsa mielenterveyspalveluista, oli usein taustalla seksuaalisen väkivallan kokemuksia joko lapsuudessa tai aikuisuudessa.</p>
<p>Coxell, King, Mezey & Kell (2000)</p> <p>Sexual molestation of men: interviews with 224 men attending genitourinary medicine service</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli havainnollistaa seksuaalisen hyväksikäytön kokemuksia miesten elämän aikana.</p>	<p>Kvantitatiivinen tutkimus</p> <p>N= 224</p>	<p>Tutkimuksen mukaan miehen joutuminen seksuaalisen väkivallan uhriksi on suhteellisen yleistä. Aikuisena seksuaalista väkivaltaa oli kokenut 18 % ja lapsuudessa 12 % tutkimukseen osallistuneista henkilöistä.</p>
<p>Dorais (2002)</p> <p>Don't tell: the sexual abuse of boys (Ça arrive aussi aux garçons: l'abus sexual au masculin)</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli perehtyä lapsena tai nuorena seksuaalista hyväksikäyttöä kokeneiden miesten kokemuksiin.</p>	<p>Kvalitatiivinen tutkimus, grounded theory</p> <p>N=30</p>	<p>Pystyttiin erottamaan kahdeksan erilaista sopeutumisstrategiaa. Selvisi myös, että uhreja ei uskota jos he kertovat hyväksikäytöstä pitkän ajan kuluttua tapahtumasta. Tekijät ovat usein uhreille entuudestaan tuttuja. Tekijät käyttävät apunaan syyllistämistä ja uhkailua.</p>

Tutkimuksen tekijä ja julkaisu vuosi	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimusmenetelmä	Tutkimuksen keskeiset tulokset
<p>Du Mont, MacDonald, White & Turner (2013)</p> <p>Male victims of sexual assault: a descriptive study of survivors' use of sexual assaults treatment services</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli tuottaa uutta tietoa liittyen sairaaloiden tarjoamiin palveluihin, joita seksuaalista väkivaltaa kokeneet miehet käyttävät. Lisäksi tarkoituksena on tutkia tekijöitä, jotka vaikuttavat seksuaalisen väkivallan uhriksi joutumisen taustalla.</p>	<p>Kvantitatiivinen tutkimus</p> <p>N=38</p>	<p>Seksuaalista väkivaltaa kokeneista neljä prosenttia oli miehiä. Kaikki tutkimukseen vastanneista oli käyttänyt ainakin yhtä terveyspalvelua seksuaalisen väkivallan kokemuksen jälkeen. Suurin osa käytti viittä tai useampaa palvelua. Useimmiten haettiin kriisiapua, hoitoa fyysisiin vammoihin, supportiivista keskusteluapua ja käytiin sukupuolitautitesteissä.</p>
<p>Hartwick, Desmarais & Henning (2007)</p> <p>Characteristics of male and female victims of sexual coercion</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia onko miesten ja naisten seksuaalisen pakottamisen kokemuksessa yhtäläisyyksiä, määrittää seksuaalista väkivaltaa ennustavia tekijöitä.</p>	<p>Kvantitatiivinen tutkimus</p> <p>N= 499</p>	<p>Tutkimuksen mukaan naiset kokevat jonkin asteista seksuaalista väkivaltaa useammin kuin miehet. Useimmiten tekijä käytti syyllistämistä tai huumaimista pakottamisen keinona. Miehet, joilla oli useampia seksipartnereita ja useita lyhyitä parisuhteita, joutuivat useimmin seksuaalisen pakotuksen kohteeksi.</p>
<p>Hines, Armstrong, Reed, Palm & Cameron (2012)</p> <p>Gender differences in sexual assault victimization among college students</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää sukupuolten välisiä eroja esiintyvyydessä, tilannetekijöissä ja seksuaalista väkivaltaa ennustavia tekijöitä yliopisto-opiskelijoilla.</p>	<p>Kvantitatiivinen tutkimus</p> <p>N=1916</p>	<p>Naiset joutuivat kaksi kertaa todennäköisemmin seksuaalisen väkivallan kohteeksi kuin miehet. Miehet joutuivat naisia todennäköisemmin naisen tekemän seksuaalisen väkivallan uhriksi. Tapahtumapaikan ja tapahtumien lukumäärien välillä ei ollut miesten ja naisten välillä merkittäviä eroja.</p>

Tutkimuksen tekijä ja julkaisu vuosi	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimusmenetelmä	Tutkimuksen keskeiset tulokset
<p>King, Coxell, & Mezey (2002)</p> <p>Sexual molestation of males: associations with psychological disturbance.</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia enustaako miesten kokemaa seksuaalinen hyväksikäyttö merkittävästi miesten psykologisten häiriöiden ilmenemistä.</p>	<p>Kvantitatiivinen tutkimus</p> <p>N= 2474</p>	<p>Psyykkisiä häiriöitä oli todennäköisimmin lapsuudessa seksuaalista väkivaltaa kokeneilla miehillä. Aikuisuudessaan seksuaalista väkivaltaa kokeneilla psyykkiset ongelmat ilmenivät useimmiten itsetuhoisuutena. Alle 16-vuotiaana vanhemman henkilön kanssa seksuaaliseen kontaktiin suostuneilla miehillä esiintyi itsetuhoisuutta myöhemmällä iällä.</p>
<p>Lampinen (2007)</p> <p>Raiskattu mies. Tutkimus miehiin kohdistuvasta seksuaalisesta väkivallasta</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli tarkastella mieheyden, maskuliinisuuden ja seksuaalisen väkivallan kytkeytymistä toisiinsa.</p>	<p>Empiirinen ja teoreettinen tutkimus</p>	<p>Yhteiskunta korostaa miehen voimaa ja valtaa ja miehet nähdään seksuaalisesti aktiivisina. Maskuliinisuus on hyve, jota kohti pyritään. Avuttomuuden ja uhrin rooli ei sovi tähän skeemaan. Siksi miesuhrejäkin voi olla vaikeaa tunnistaa. Apua tarjoavat palvelut ovat puutteellisia ja asiantuntemus vähäistä.</p>
<p>Masho & Alvanzo (2010)</p> <p>Help-seeking behaviors of men sexual assault survivors</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia seksuaalista väkivaltaa kokeneiden miesten avun hakemista ja siihen vaikuttavia tekijöitä.</p>	<p>Kvantitatiivinen tutkimus</p> <p>N=91</p>	<p>Suurin osa seksuaalista väkivaltaa kokeneista miehistä ei hae apua. Seksuaalista väkivaltaa kokenut haki todennäköisimmin apua, jos hänellä oli vakavat fyysiset vammat tai hän oli kokenut voimakasta uhkaa tilanteessa.</p>

Tutkimuksen tekijä ja julkaisuvuosi	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimusmenetelmä	Tutkimuksen keskeiset tulokset
<p>Merchant, Lau, Liu, Mayer & Becker (2008)</p> <p>Adult sexual assault evaluations at Rhode Island emergency departments, 1995-2001</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena on arvioida ja havainnoida seksuaalista väkivaltaa kokeneiden ensiapukäyntien yleisyyttä Rhode Islan-din ensiapupisteissä.</p>	<p>Kvantitatiivinen tutkimus</p> <p>N= 823</p>	<p>Ensiavusta apua hake-neista seksuaalisen väki-vallan uhreista 796 oli naisia ja 27 miehiä. Apua hakeneet naiset olivat iältään keskimäärin 25-vuotiaita ja miehet 28-vuotiaita. Suurin osa seksuaalisesta väkival-lasta sisälsi sukupuoliyh-teyteen pakottamista.</p>
<p>Monroe, Kinney, Weist, Dafeamekpor, Dantzler & Reyonolds (2005)</p> <p>The experience of sexual assault: find-ings from a statewide victim needs assess-ment</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituk-sena oli kuvata seksuaalisesti hyväksikäytet-tyjen kokemuksia, tar-peita.</p>	<p>Kvalitatiivinen tutkimus</p> <p>N= 125</p>	<p>Seksuaalisen hyväksi-käytön jälkeen 55 % tutkittavista oli odottanut vuoden tai yli ennen kuin olivat hakeneet apua terveydenhuollosta. Te-kijän ollessa uhrille en-tuudestaan tuttu, apua haettiin myöhemmin kuin jos tekijä oli uhrille tuntematon. 51 % haasta-teltavista oli kokenut seksuaalista hyväksikäyt-tö useammin kuin kerran. Psykkiset oireet, kuten masennus ja ahdistunei-suus olivat yleisimmät syyt hakea apua tervey-denhuollosta.</p>
<p>Smith & Ford (2010)</p> <p>History of forced sex and recent sexual risk indicators among young adult males</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituk-sena oli tutkia, onko seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutumisen ja seksuaalisten riskiteki-jöiden välillä yhteyttä.</p>	<p>Kvantitatiivinen tutkimus</p> <p>N=1400</p>	<p>Miehen todennäköisyys joutua seksuaalisen väki-vallan kohteeksi kasvoi, mitä enemmän hänellä oli seksuaalisia riskiteki-jöitä. Sekä nais- että miestekijät käyttivät pakottamiskeinoina ver-baalisia ja fyysisiä keino-ja, mutta myös alkoholi- ja huumausaineiden käyttö oli yleistä sekä nais- että ja miestekijöil-lä.</p>

Tutkimuksen tekijä ja julkaisuvuosi	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimusmenetelmä	Tutkimuksen keskeiset tulokset
<p>Swahnberg, Davidsson-Simmons, Hearn & Wijma (2012)</p> <p>Men's experiences of emotional, physical and sexual abuse and abuse in health care: A cross-sectional study of Swedish random male population sample</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli vertailla saatuja tuloksia ilmiön esiintyvyydestä aiemmin saatuihin tuloksiin ja arvioida sekä otokseen että tutkimusmenetelmän vaikutusta tuloksiin.</p>	<p>Kvantitatiivinen tutkimus</p> <p>N=2924</p>	<p>Miehiin kohdistuva väkivalta on vallitseva ilmiö ja miehet joutuvat väkivallan uhreiksi myös terveydenhuollon piirissä. Seksuaalista väkivaltaa kokeneita miehiä oli 4,5 % vastanneista. Vastausmäärillä tai otantamenetelmillä ei ollut vaikutusta väkivallan esiintyvyyksilukuihin.</p>
<p>Tewksbury (2007)</p> <p>Effects of sexual assaults on men: physical, mental and sexual consequences</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli tiivistää tutkimustietoa koskien seksuaalisen väkivallan vaikutuksia fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen sekä seksuaalisuuteen.</p>	<p>Kirjallisuuskatsaus</p>	<p>Seksuaalista väkivaltaa kokeneet miehet eivät useimmiten kerro kokemuksestaan tai hae apua. Apua haettiin usein vasta pitkän ajan kuluessa tai silloin, kun tapahtuneesta aiheutui hoitoa vaativia vakavia vammoja. Saatavilla olevan tiedon pohjalta ei voida tehdä yleistyksiä miesten kokeman seksuaalisen väkivallan merkeistä tai seurauksista.</p>
<p>Turchik (2012)</p> <p>Sexual victimization among male college students: assault severity, sexual functioning and health risk behaviors</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia yhteyttä yliopistoikäisten miesten seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutumisen, terveyteen liittyvän riskikäyttäytymisen ja seksuaalitoimintojen välillä.</p>	<p>Kvantitatiivinen tutkimus</p> <p>N=302</p>	<p>Tutkimuksessa havaittiin yhteys seksuaalisen väkivallan kokemuksen ja terveyteen liittyvän riskikäyttäytymisen välillä. Riskikäyttäytymisessä korostui runsas alkoholin käyttö, tupakointi, seksuaalinen riskikäyttäytyminen ja ongelmat seksuaalitoiminnoissa.</p>

Tutkimuksen tekijä ja julkaisuvuosi	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimusmenetelmä	Tutkimuksen keskeiset tulokset
Turchik & Edwards (2012) Myths about male rape: a literature review	Tutkimuksen tarkoituksena oli tarkastella miehiin kohdistuvaan seksuaaliseen väkivaltaan liittyviä myyttejä, niiden historiallista alkuperää, kehityskulkua ja tämänhetkistä ilmenemistä.	Kirjallisuuskatsaus	Miesten kokemaan seksuaaliseen väkivaltaan liittyvät myytit eivät näy ainoastaan yksilöiden ajattelutavassa. Myytit ovat sulautuneet osaksi lakeja, puhekieltä, politiikka, mediaa ja jopa koulutusta.
Walker, Archer & Davies (2005) Effects of male rape on psychological functioning	Tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia englantilaisten, seksuaalisen väkivaltaa kokeneiden miesten, psyykkistä toimintakykyä ja vertailla näitä tuloksia kontrolliryhmän tuloksiin.	Kvantitatiivinen tutkimus N=40	Seksuaalista väkivaltaa kokeneilla miehillä oli alhaisempi psyykinen toimintakyky kuin kontrolliryhmällä. Seksuaalista väkivaltaa kokeneet miehet raportoivat kokemusten tulevan ajatuksiin toistuvasti. Seksuaalista väkivaltaa kokeneilla miehillä ilmeni myös kontrolliryhmää enemmän itsetuhoisia ajatuksia.
Weiss (2010) Male sexual victimization: Examining men's experiences of rape and sexual assault. Men and masculinities	Tarkoituksena oli perehtyä seksuaalista väkivaltaa kokeneiden miesten kokemuksiin ja tehdä aiheesta näkyvämmäksi.	Kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen tutkimus N= 1050 n= 94 (miehet)	Seksuaalisen väkivallan uhriksi joutuneiden miesten ja naisten kokemuksissa on yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia. Miehet ilmoittavat selvästi harvemmin viranomaisille kokemastaan rikoksesta. Miesten seksuaalisen väkivallan kokemusta seuraa usein pelko homoseksuaalisuudesta ja maskuliinisuuden menettämisestä.
Weiss (2011) Neutralizing sexual victimization: A typology of victims' non-reporting accounts	Tutkimuksen tarkoituksena oli havainnollistaa seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutuneiden perusteluita olla ilmoittamatta poliisille.	Kvalitatiivinen tutkimus N=792	Rikosilmoitus jätetään tekemättä useimmiten siitä johtuen, että tapahtuman kieltäminen olleen rikos, vakavien vammojen olemassa olon kieltäminen, uhrin viattonuuden kieltäminen ja uhrin roolin kieltäminen.